

Dzięk **Bydgoski**

8 stron
Rok VII

ORAZ WYDAWNICTWA: **DZIEŃ POMORSKI - GAZETA MORSKA - DZIEŃ GRUDZIĄDZKI - GAZETA GDAŃSKA**
DZIEŃ TCZEWSKI - DZIEŃ KUJAWSKI - GAZETA MOGILEŃSKA : - : - : - : - : -

Redakcja i Administracja: Bydgoszcz, ul. Marszałka Focha 12. Telefon: 22-18. Konto czekowe P. K. O. 205.102

Katastrofa w porcie gdyńskim **Zatonął holownik „Zubr“ wraz z 4 marynarzami**

Ubiegłej soboty w godzinach wieczornych, podczas szalejącej wichury i wysokiej fali, zerwał się z cumy jeden ze szwedzkich statków, stojących w porcie gdyńskim.

Na ratunek tego statku wyruszyły holowniki „Żegluga Polskiej”: „Ursus” i „Zubr”. — W chwili gdy oba holowniki oddaliły się od nabrzeża, silna fala podnosząc dziób „Zubra” spowodowała jego przechylenie się ku tyłowi pod tak dużym kątem, iż holownik stracił równowagę, kładąc się bokiem na morze. — Następna fala przykryła statek, który w kilkanaście sekund potem poszedł na dno. — Wszelkie usiłowania ratunkowe,

jakie próbował przedsięwziąć idący obok holownik „Ursus”, okazały się już daremne.

Wraz z holownikiem zatonęła jego załoga, składająca się z kapitana **GU-STAWA ŁAWCEWICZA**, maszynisty I. kl. **LEONA DUDZIŃSKIEGO**, marynarza **PIOTRA BARTOSIEWICZA** i palacza **MICHAŁA BORÓWKI**.

Straszny ten wypadek wywołał w Gdyni przygnębiające wrażenie, oraz serdeczne współczucie dla osieroconych rodzin marynarzy.

Odbywający się w sobotę wieczorem w Państwowej Szkole Morskiej w Gdyni

bal marynarki handlowej został na znak żałoby przerwany.

Wrak „Zubra” przez cały dzień dzisiejszy tkwił przy falochronie śląskim, tamując wyjście z basenu południowego portu. Z tego powodu załadowane węglem statki nie mogły wyjść z tego basenu na morze.

Wobec szalejącej na morzu burzy wyciągnięcie holownika nie jest możliwe. Akcję w tym kierunku przedsięwzięcie wydział holowniczo - ratunkowy „Żegluga Polskiej” natychmiast po uspokojeniu się fali.

Działacz N. P. R. okradał bezrobotnych

Sensacyjne sprzeniewierzenie w kom. niesienia pomocy bezrobotnym w Chorzowie

Chorzów, 3. 3. (Pat). W sobotę z polecenia prokuratora aresztowano **Juljusza Grządziela**, byłego kierownika komitetu niesienia pomocy bezrobotnym w Chorzowie, oraz jego kasjera **Tadeusza Kocika**. Oba aresztowani podejrzani są o sprzeniewierzenie kilkudziesięciu tysięcy złotych, które przyznane były Funduszowi Pracy na cele pomocy bezrobotnym.

Grządziel znany był na terenie Chorzowa jako wybitny działacz NPR, poza tym był prezesem okręgowego stowarzyszenia młodzieży polskiej.

Z pobytu oficerów polskich w Estonii

Dziś wyjazd do Helsingforsu

Tallin 3. 3. (PAT). W niedzielę bawiący tu oficerowie polscy odbyli przejażdżkę w okolicy Tallina a następnie spędzili kilka godzin w gościnie u estońskiej marynarki wojennej.

Po południu odbyło się przyjęcie u naczelnego wodza armii estońskiej gen. **Leidnera**. Na przyjęciu tem obecny był również minister wojny gen. **Lill** i min. spr. zagranicznych **Seljamaa**. Wieczorem na cześć gości polskich wydał obiad szef sztabu armii estońskiej gen. **Reek**. W poniedziałek gen. **Gąsiorowski** wraz z towarzyszącymi mu oficerami opuści Estonję udając się do Finlandji.

Wystawa francuskiej rzeźby współczesnej w Warszawie

Otwarcia dokonał premj. Kozłowski

Warszawa, 3. 3. (PAT). Dziś przed południem p. prezes Rady Ministrów prof. **Kozłowski** dokonał w Instytucie Propagandy Sztuki w Warszawie otwarcia wystawy współczesnej rzeźby francuskiej, zorganizowanej pod protektoratem p. Prezydenta Rzplitej. Na otwarcie wystawy przybyli członkowie rządu z ministrem spraw zagr. **Beckiem** i ministrem WR. i OP. **Jędrzejewiczem**, wielu przedstawicieli korpusu dyplomatycznego z ambasadorem **Larochem**, przedstawiciele zarządu miasta, członkowie rady Instytutu Propagandy Sztuki i wielu wybitnych przedstawicieli świata artystycznego.

Wystawa zawiera 100 rzeźb i około 50 rysunków najwybitniejszych rzeźbiarzy francuskich ostatnich lat kilkudziesięciu.

Dunikowski zamierza uruchomić „fabrykę” złota

Cena szlachetnego produktu ma być o 30 proc. tańsza od ceny rynkowej

Paryż 3. 3. (PAT). Były obrońca **Dunikowskiego** adwokat **Legrande** przybył do St. Remo w towarzystwie eksperta **Bonne** celem porozumienia się z **Dunikowskim** co do eksploatacji jego wynalazku. Po półtoragodzinnej rozmowie z **Dunikowskim** **Legrande** oświadczył przedstawicielowi „Le Matina”, że **Dunikowski** zamierza przystąpić do produkcji złota zapomocą swego aparatu.

Dzienna produkcja ma wynosić około 5 gramów. Złoto to **Dunikowski** będzie sprzedawał po 50 centów za karat (około 21 miligramów). podczas gdy cena rynkowa złota wynosi 70 centów.

Venizelos na czele rebeljantów greckich **Dymisja dwóch ministrów — Wedle ostatnich doniesień sytuacja w Grecji jest bardzo poważna**

Jak donosimy obszernie na stronie drugiej, w Grecji wybuchła groźna rebelja wojskowa. Według nadeszłych w ostatniej chwili wiadomości, sytuacja przedstawia się następująco:

Ateny, 3. 3. (PAT.) Minister wojny generał **Condilisa** udał się do Salonik. Rokowania z powstańcami jak dotąd nie dały żadnego rezultatu. Według krążących pogłosek, **Venizelos** wezwał ludność

Krety do zbrojnego wystąpienia przeciwko rządowi.

Londyn, 3. 3. (PAT.) Agencja Reutersa donosi z Aten, że **Venizelos** wypowiedział się za rebeljantami.

Ateny, 3. 3. (PAT.) Podczas rewizji przeprowadzonej w mieszkaniu **Venizelosa**, znaleziono pewną ilość karabinów, granatów, 2.000 nabojów karabinowych oraz kompromitującą korespondencję.

Venizelos oświadczył korespondentowi jednego z dzienników francuskich, że ogłoszenie przez rząd stanu wojennego daje mu prawo do opowiedzenia się po stronie zbuntowanych.

Pociiski armatnie nad Akroplem

Londyn, 3. 3. (PAT.) Agencja Reutersa donosi kilka szczegółów o buncie. Podczas ataku na arsenał marynarki wojennej w **Perama** załoga zbuntowanego krążownika „**Averof**” wysłała łodzie dla buntowników, znajdujących się pod dowództwem admirała **Demetschasa**. Oficerowie wierni rządowi, zostali pod różnymi pozorami usunięci z zajmowanych stanowisk, a tych, którzy usiłowali protestować, aresztowano.

Po opanowaniu krążownika „**Helli**” i trzech torpedowców, buntownicy zdobyli przewagę nad artylerią lądową. W Atenach doszło do ostrej walki w czasie zdobywania koszar w **Guzones**, opanowanych przez powstańców, którzy na żądanie poddania się odpowiedzieli ogniem karabinowym i granatami.

Przybyłe wojsko rządowe rozpoczęło bombardowanie koszar i budynków strategicznych, zajętych przez powstańców, m. in. **Akropolu**. Walka trwała kilka godzin. Buntownicy odpowiadali ogniem karabinów maszynowych.

W rezultacie wojska rządowe przeszły do ataku na bagnety, zmuszając rebeljantów do poddania się.

Okrety z buntownikami przybyły na Kretę **Wyspa opanowana przez rebelję?**

Paryż, 3. 3. (PAT.) Korespondent agencji **Havasa** donosi z Aten: **Krążowniki**, opanowane przez buntowników, przybyły do **Lasude** na wyspie **Krecie**. Dotąd brak jest dokładnych wiadomości o rozwoju wypadków na wyspie. W Atenach panuje spokój.

W całym kraju zarządzone stan wojenny. Dzienniki opozycyjne nie wychodzą. Minister marynarki podał się do dymisji. Na jego miejsce został mianowany admirał **Dousmanis**. Generał **Metaxas** wszedł do gabinetu jako minister bez teki.

Rada ministrów zdecydowała zmobilizować wszystkie okręty wojenne, które pozostały wiernie rządowi i wysłać je przeciwko rebeljantom. Hydroplany wojskowe otrzymały rozkaz rozpoczęcia bombardowania statków wojennych, opanowanych przez zbuntowaną załogę. Utworzona została nadzwyczajna rada wojenna.

W poniedziałek zaaresztowani buntownicy staną przed sądem wojennym, od którego wyroku nie przysługuje im prawo apelacji. W stosunku do deputowanych i polityków opozycyjnych zastosowano areszt zapobiegawczy. Kilku przyswódcom opozycyjnym udało się ukryć.

Wszelka komunikacja z Kretą jest przerwana. Wobec braku jakichkolwiek wiadomości od gubernatora wyspy, zachodzi obawa, że Kreta została całkowicie opanowana przez buntowników.

Ateny, 3. 3. (PAT.) Minister spraw zagr. **Maximos** podał się do dymisji. Tekę po nim objął premier **Tsaldaris**. Rząd ogłosił mobilizację dwóch roczników marynarki i dwóch roczników armji lądowej.

Dzienniki donoszą o wybuchu dynamitowym przed mieszkaniem ministra wojny **Condilisa**. Wybuch nie wyrządził żadnych szkód. Według innych pogłosek, koło mieszkania ministra **Condilisa** doszło do strzelaniny. Rząd grecki zwrócił się z odezwą do ludności, zapewniając ją, że bunt zostanie za wszelką cenę stłumiony.

Paryż, 3. 3. (PAT.) Z Aten donoszą, że buntownicy zajęli radjostację. Potwierdza się wiadomość, że przywódcą ruchu rewolucyjnego jest kpt. **Zaanariakis** i że syn byłego prezydenta **Conduriotisa** jest między powstańcami.

Zagadkowa śmierć wybitnej działaczki

Zwłoki ś. p. Janiny Kraków wylowiono z morza w pobliżu Gdyni

Przedwczoraj wieczorem w Oksywiu obok kolonji nadmorskiej wylowiono z morza zwłoki starszej wiekiem kobiety. Jak się okazało, było to ciało wybitnej działaczki społecznej ś. p. **Janiny Kraków**, szczególnie zasłużonej w organizowaniu szkolnictwa w Brazylii.

Dotychczas nie zdołano jeszcze ustalić, czy zachodzi nieszczęśliwy wypadek czy samobójstwo.

(Zaznaczyć należy że zamieszczane w ub. roku w naszych wydawnictwach wywiady prasowe oraz artykuły z działalności ś. p. **Janiny Kraków** spotkały się z dużym zainteresowaniem ze strony czytelników oraz sfer nauczycielskich).

Bunt wojskowy w Grecji

Rewolucjoniści opanowali pięć okrętów wojennych — W Atenach stłumiono bunt w zarodku

W piątek po południu wybuchł w Grecji bunt wojskowy, który ogarnął przedewszystkiem marynarkę. Po krótkiej potyczce z wartownikami 30 oficerów armji i marynarki zdołało zająć 5 okrętów wojennych. Równocześnie opanowano arsenał na Salaminie.

Na wiadomość o tem ministrowie wojny i marynarki wydali rozkazy zarządzające surowe represje. Wysłano wojska na wybrzeże i wzgórze naprzeciw arsenału i ustawiono tam dwie baterje gotowe do otwarcia ognia przeciwko buntownikom. Rada ministrów postanowiła ogłosić stan oblężenia w całej Grecji.

W tymże czasie doszło do próby buntu w szkole wojskowej, w Euelpides, dokąd wtargnęło 15 oficerów rezerwy w towarzystwie członków t. zw. Ligi republikańskiej. Napastnicy zostali wkrótce zmuszeni do poddania się. Trzeci i ostatni wypadek buntu zaszedł w koszarach bataljonu w Euzones w Atenach.

15 oficerów, korzystając z nieobecności oficerów bataljonu zajęło koszary i zamknęło się tam, usiłując stanąć na czele żołnierzy. Rząd wezwał zbuntowanych do złożenia broni, ale wobec ich odmowy, zarządzono bombardowanie z dział. Około godziny wpół do drugiej w nocy buntownicy skapitulowali. W walce tej zginęły 3 osoby, a około 10 odniosło rany.

Około godz. 7 zrana wojska rządowe wkroczyły do arsenału.

5 okrętów zajętych przez buntowników zdołało wyjść na morze. W pościg za nimi udały się samoloty.

Jak zapewnia oficjalny komunikat, „cała armja lotnicza zarówno jak armja lądowa pozostają wierne rządowi. Pomimo stanu oblężenia w Atenach panuje spokój, miasto ma wygląd normalny i zwykły, bieg życia niczem nie jest zakłócony”.

Najbardziej dramatycznym momentem rewolucji w Grecji było opanowanie części floty przez rewolucjonistów. Rewolucjoniści owdładnęli krążownikami „Averoff”, „Georgis” i „Helli”, oraz torpedowcami „Leon Psara” i „Niki”. Okręty te nie mogąc wytrzymać ognia dział wojsk rządowych, wyruszyły na pełne morze, płynąc w kierunku Krety.

Hawas donosi, że krążownik „Averoff” ugodzony został bombą zrzuconą z samolotu. Wybuch był bardzo silny. Nie udało się jednak dotychczas ustalić szkód.

Rząd premiera Tsaldarisa polecił kontynuować akcję lotnictwa wojskowego przeciwko zbuntowanym jednostkom floty wojennej aż do chwili poddania się zbuntowanych lub ich unicestwienia.

Oficjalny komunikat głosi, że rząd już od dwóch miesięcy wiedział, iż niektórzy oficerowie rezerwy należący do partji Venizelistów i posłuszni podszeptom byłego generała Plastirasa przygotowują ruch powstańczy. W tym samym czasie prasa Venizelistów prowadziła namiętną kampanję przeciw rządowi, a żywą agitacją uprawiała t. zw. Liga republikańska. Pewne dzien-

Zaślubiny

W sobotę, dnia 2° bm., w kościele parafjalnym w Kole nad Wartą odbył się obrzęd zaślubin pomiędzy p. Marią Traciłowską, pracowniczką Instytutu Baltyckiego w Toruniu a naszym kolegą redakcyjnym p. Witoldem Mężnickim. Związek małżeński pogłogławił stryj Pana Młodego, ks. kanonik Mężnicki, dziekan i proboszcz parafji w Kole.

Młodej parze życzymy długich lat szczęścia.

niki podały nawet wiadomość, że Plastiras potajemnie przybył na granicę grecko-bułgarską, ale, widząc, że przygotowania nie są dostateczne, wyjechał do Cannes. W całej Grecji dokonywane są liczne aresztowania zwolenników Venizelosa. Wszystkie dzienniki venizelistowskie są zamknięte. Jak oświadczył minister wojny, dotychczas nie zdołano ustalić, czy Venizelos osobiście bierze udział w całym ruchu.

Zacięta walka lotników ze zbuntowaną flotą

Według wiadomości nadchodzących z Aten, walka pomiędzy zbuntowaną flotą, a ścigającymi ją samolotami rządowymi trwa

w dalszym ciągu. Dwa hydroplany rządowe zostały stracone. W pościgu bierze udział cała flota powietrzna grecka.

W Atenach rząd przedsięwziął wszelkie środki celem utrzymania i ochrony punktów strategicznych stolicy, głównie dokoła koszar, szkoły wojennej, ministerstwa wojny i marynarki. Komunikat oficjalny donosi że Kreta jest wierna rządowi. Władze wojskowe wydały rozkaz komendantowi Krety, aby natychmiast poczynił przygotowania do bombardowania zbliżających się okrętów zbuntowanych.

Gubernator Krety zwrócił się do przebywającego tam stałe Venizelosa z żądaniem wyjaśnienia jego stosunku wobec buntu.

W związku z artykułami, zamieszczonemi w roku zeszłym w znacznej części pism Krajowych w sprawie licytacji dóbr Kozłowski, p. Dziewickiego i Mała Soleczniki p. Mianowskiego, dokonanej przez Wileński Bank Ziemi, dowiadujemy się: 1) że Wileński Bank Ziemi, niezależnie od wyjaśnień swoich, zamieszczonych w prasie, przedstawił odnośne akta członkom swojej komisji rewizyjnej i komisarzowi rządowemu, którzy w protokole z 4 września 1934 roku stwierdzili, że zarząd Banku przeprowadzając licytację wymienionych dóbr, działał nie tylko zgodnie z prawem i interesami Banku, ale również zgodnie z etyką i 2) że dochodzenia prokuratorskie wszczęte przez pp. Dziewickiego i Mianowskiego zostały umorzone z powodu braku cech przestępstwa, o czym odnośne władze sądowe zawiadomiły Bank pismami z 22 grudnia 1934 i z 1 lutego 1935 r.

Zmiana ustawy o spłacie zaległości podatkowych

Rada Ministrów przyjęła projekt noweli

W sobotę, dnia 2 marca r. b. odbyło się pod przewodnictwem premiera prof. dr. L. Kozłowskiego posiedzenie Rady Ministrów, na którym p. min. Przemysłu i Handlu przedstawił obszerny referat o traktacie handlowym, zawartym ze Zjednoczonym Królestwem W. Brytanji. Następnie Rada Ministrów przedyskutowała i przejęła szereg projektów ustawodawczych m. in. projekty ustaw o inwalidzkim sądzie administracyjnym, o świadczeniach w naturze na niektóre cele publiczne (ustawa szarwarkowa), projekt ustawy o upoważnieniu mini-

stra skarbu do wypuszczenia pożyczki wewnętrznej, projekt nowelizacji ustawy o spłacie zaległości podatkowych, projekt nowelizacji ustawy o kryzysowym dodatku do państwowego podatku dochodowego oraz projekty ustaw o opodatkowaniu tłuszczów oraz zatwierdzeniu zmian statutu Banku Polskiego i o zmianie moratorium mieszkaniowego dla bezrobotnych, wreszcie Rada Ministrów uchwaliła projekty ustaw o budowie trzech normalnotorowych kolei: Nowojelna — Nowogródek, Mława — Ostrołęka i Zegrze — Wyszków.

Dlaczego funt angielski spada?

Co mówi City londyńska?

Zaznaczający się od paru dni stały spadek kursu funta wywołuje w City londyńskiej liczne rozważania na temat powodów tej zniżki. Neogół, jako główna przyczyna baissy uważany jest odpływ obcych kapitałów z Londynu. Zaufanie zagranicy, a zwłaszcza kapitału francuskiego i amerykańskiego do stałości funta zanika. W kołach kapitalistów zagranicznych zdają sobie sprawę z tego, że brytyjskie władze skarbowe świadomie pragną, aby funt, zwłaszcza w stosunku do dolara, osiągnął poziom niższy niż obecny. Powszechnie przyznawane jest, że kurs funta w stosunku do dolara jest wciąż jeszcze za wysoki.

Poza tem spekulacja, jaka ostatnio zaznaczyła się w City w kierunku zmonopolizowania produkcji i handlu pieprzem, lątkiem i cyną i która doprowadziła do trudności finansowych kilku poważnych firm, podminowała w pewnym stopniu zaufanie kapitału zagranicznego do londyńskiego

rynku pieniężnego i przyczyniła się do odpływu kapitałów obcych.

Niezdrowa gorączka spekulacyjna City ma swe źródło również w tym fakcie, że pieniądze na rynku londyńskim jest za dużo i kredyt jest zbyt tani. Przy takich niskich możliwościach zysku z opocentowania pożyczek krótkoterminowych pieniądz zaczął szukać bardziej intratnych interesów; w ten sposób zrodziła się gorączka spekulacyjna.

Coprawda skarb brytyjski mógłby drogą operacji funduszu walutowego interwenjować w kierunku zwężki funta, wydaje się jednak, że Anglja bynajmniej nie jest zainteresowana w zwężce funta, pragnąc wykorzystać konjunkturę w kierunku wzmocnienia eksportu brytyjskiego.

Tymczasem złoto podnosi się w cenie bardzo znacznie. W dniu 1 bm. cena złota wzrosła o 1 szyling, dochodząc do fantastycznej wprost ceny 145 szyl. 1 pensa za uncję.

Złoto z ziemi

Sensacyjne wyniki doświadczeń dokonanych metodą Dunikowskiego bez udziału wynalazcy

Ekspert sądowy Bonn powrócił z San Remo do Paryża i przedstawił obrońcy inżyniera Dunikowskiego adw. Legrand'owi wyniki swych doświadczeń.

Wykonywałem swe doświadczenie — pisze ekspert Bonn — częściowo z przywiezionym piaskiem złotodajnym, częściowo zaś z ziemią, wziętą na miejscu w San Remo. Cały materiał i odczynniki przywiezłem z Paryża. Doświadczenia przeprowadzono w ten sposób, że Dunikowski ani przez chwilę nie miał dostępu do aparatów. Najistotniejsza

grupa doświadczeń była dokonana nawet w nieobecności Dunikowskiego. Mogę z całą stanowczością stwierdzić, że wykluczone jest wszelkie oszustwo. Wyniki moich doświadczeń są następujące:

Pierwsze doświadczenie: ziemia nie poddana działaniu promieni Z dała 2,8 gram złota na tonę, ta sama ziemia poddana działaniu promieni Z dała 409 gram złota.

Drugie doświadczenie: ziemia nie poddana działaniu promieni Z dała 10,3 gram złota na tonę. Ta sama ziemia poddana

działaniu promieni Z dała 526 gr. złota na tonę.

Trzecie doświadczenie: ziemia niepoddana działaniu promieni Z dała 11 gr. złota na tonę. Ta sama ziemia poddana działaniu promieni Z dała 859 gr. złota na tonę.

Cyfy te są wymowne.

Wyniki ekspertyzy Bonn'a wywołały w kołach paryskich duże wrażenie. Adwokat Legrand zapowiedział ponowną rewizję procesu Dunikowskiego, a jednocześnie oświadczył, że Dunikowski zamierza eksploatować swój wynalazek na większą skalę.

Szkoły polskie w Brazylii

szukają opieki w Polsce

Wydział oświatowy Centralnego Związku Polaków w Brazylii powołał do życia specjalny referat, który będzie miał na celu skoordynowanie akcji opieki szkół krajowych nad szkołami polskimi w Brazylii. Wystosowano specjalny okólnik do nauczycielstwa polskiego na terenie Brazylii, nawołując do nawiązania kontaktu ze szkołami w kraju. Jednocześnie zwrócono się do szkół w Polsce o okazanie opieki w zakresie nadsyłania książek polskich i czasopism.

Premier Kozłowski powrócił z Wisły

Pan Prezes Rady Ministrów prof. dr. Leon Kozłowski powrócił w sobotę w południe z Wisły, gdzie był przyjęty przez Pana Prezydenta R. P. na audjencji, w czasie której poinformował Pana Prezydenta o bieżących pracach rządu.

Wizyta min. Simona w Berlinie

Min. Simon przybędzie do Berlina we czwartek o godz. 16 min. 20. Wedle niesprawdzonych dotychczas pogłosek, Simon jako gość rządu Rzeszy zamieszka przez cały swój pobyt w stolicy Niemiec w jednym z reprezentacyjnych pałaców.

Nowy naczelny dyrektor Banku Polskiego

Rada Banku Polskiego mianowała naczelnym dyrektorem Banku dr. Leona Barańskiego, który od 1 maja 1934 powierzono mu pełnienie obowiązków naczelnego dyrektora. Zgodnie z art. 42 statutu Banku uchwała powyższa została zatwierdzona przez p. ministra Skarbu.

W kilku wierszach

W sądzie wojskowym w Rydze rozpoczął się proces przeciwko 14 przywódcom NIELEGALNEJ ORGANIZACJI FASZYSTOWSKIEJ Perkonkrust, oskarżonych o działalność antypaństwową. Rozprawa odbywa się przy drzwiach zamkniętych.

U wybrzeży wysp Windwards Islands w archipelagu Małych Antyli ROZBIŁ SIĘ STATEK turystyczny. Akcja ratownicza nie przyniosła żadnych rezultatów, wyłowiono tylko 6 trupów. Przypuszczają, że 22 osoby zostały pożarte przez rekiny, w które obfitują te okolice.

W republice środkowo-amerykańskiej Honduras STRASZLIWY HURAGAN wyrządził olbrzymie szkody materialne w północnych okolicach kraju. Mnóstwo plantacy bananów zostało doszczętnie zniszczonych. Huragan połamał i powyrzywał z koźnieniami przeszło 4 miliony drzew.

SILVA RERUM

zebrał i zestawil Boleslaw Busiakiewicz
KALENDARZYK HISTORYCZNY.
Co się kiedy i gdzie wydarzyło?

4 marca

- 1152 Fryderyk Barbarossa (Rudobrody) wybrany cesarzem niemieckim.
- 1314 Umarł arcybiskup gnieźnieński Jakób Świnka, On to zwołał doniosły w ułhowali (1285) synod prowincjonalny w Łęczycy.
- 1586 Uroczysta koronacja w Krakowie Władysława Jagiełły, syna Olgierda i Marii księżniczki Twerskiej, a wnuka Gedymina — na króla polskiego.
- 1484 Umarł w Wilnie królwiec polski Kazimierz, syn Kazim. Jagiellończyka; już w 1522 r., przez Papieża Leona X kanonizowany i zaliczony w poczet Świętych Patronów Polski.
- 1528 Urodził się w Weronie jeden z najślawniejszych malarzy włoskich XVI stul. Pawlo Veronese (właściwe nazwisko Cagliari) zasłużony w dziejach plastyki jako twórca malarstwa monumentalnego.
- 1649 Uroczystość zaślubin króla Jana Kazimierza z Marią Ludwiką, wdową po zmarłym królu bracie, Władysławie IV.
- 1812 Umarł w Warszawie (pochowany w kościele O. O. Kapucynów) zasłużony inicjator (1773) Komisji Edukacji Narodowej — Joachim Chreptowicz.
- 1815 Umarł Fryderyk Antoni Mesmer, słynny lekarz niemiecki, twórca teorii magnetyzmu zwierzęcego, od jego nazwiska „mesmeryzmem” zwanego.
- 1819 Urodziła się w Warszawie poetka i powieściopisarka — Narcyza Żmichowska, autorka głośnej swego czasu powieści „Poganka”; pseudonim — Gabryella.
- 1852 Umarł w Moskwie znakomity pisarz rosyjski satyryk Mikołaj Wasiljewicz Gogol Janowski.
- 1879 Urodził się w Fuerth pod Norymbergą współczesny pisarz niemiecki — Bernhard Kellermann, autor „Tunelu”, „Ingeborgi” i in.
- 1901 Umarł w Rzymie wybitny malarz polski Aleksander Gieryński, młody brat wcześniej zmarłego, również malarza Maksymiljana Gieryńskiego.
- 1925 Umarł w Paryżu znakomity pianista i kompozytor Maurice Moszkowski.
- 1933 Objęcie rządów w Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej przez obecnego Prezydenta Roosevelta.

Rintelen przed sądem

Najnowsza sensacja polityczna Austrii — Opinia oczekuje wyjawienia różnych tajemnic — Kim jest dr. Antoni Rintelen? — Dawny profesor prawa „niekoronowanym królem Styrii” — Kłopoty kanclerza Dollfussa z Rintelenem — Zesłanie do Rzymu — Tajemniczy powrót do Wiednia — Czy winien?

(Korespondencja własna)

Wiedeń, w marcu

Cała austriacka opinia publiczna oczekuje z ogromnym napięciem rozprawy sądowej przeciw dr-owi Antoniemu Rintelenowi, która rozpoczęła się w sobotę, 2 marca przed trybunałem wojskowym. Rintelen oskarżony jest o zdradę stanu, popełnioną przez współudział w spisku narodowo-socjalistycznym w lipcu roku ubiegłego. Ponieważ powszechnie sądzi, że Rintelen, który chyba nie ma już wiele do stracenia, będzie usiłował bronić się głównie kosztem poszczególnych członków Rządu, a w każdym razie wykryje niejedną tajemnicę zaskulających, które poprzedziły spisek, więc łatwo zrozumieć, że rozprawa już zgóry nosi wszystkie cechy wielkiej sensacji.

W czasach monarchii dr. Antoni Rintelen nie odgrywał żadnej roli politycznej. Był profesorem prawa na uniwersytecie w Gracu i zajmował się wyłącznie sprawami zawodowymi. Dopiero po przewrocie wypłynął na arenę polityczną. Wybrany w jesieni roku 1918 posłem na prowizoryczny Sejm styryjski, już w początkach swej kariery politycznej wybił się na stanowisko czołowe dzięki swemu wielostronnemu wykształceniu i gładkim formom towarzyskim, a przede wszystkim dzięki nadzwyczajnej zdolności pośredniczenia w rokowaniach międzypartyjnych. Postać jego zawsze otaczała pewna tajemniczość. Nawet we własnym stronnictwie chrześcijańsko-społecznym zawsze miał nie mniej przeciwników, niż przyjaciół. Uznawano powszechnie jego wybitne zdolności polityczne i jego talent organizatorski, licząc się z tem, że prędzej czy później odegra także na terenie państwowym poważną rolę, ale równocześnie zawsze się obawiano jakichś niespodzianek. A głównym powodem tych obaw była jego niepojęta ambicja, która nie tylko nie znosiła żadnego sprzeciwu w obozie własnym, ale także w jego stosunku wobec opozycji częstokroć w bardzo niemiły ujawniała się sposób. Przez długie lata Rintelen był „niekoronowanym królem” Styrii i jako taki wywierał oczywiście bardzo silny wpływ na całą politykę państwową. Już za rządów Seipla był dr. Rintelen, który wśród przewodców chrześcijańsko-socjalistycznych jako jeden z pierwszych zrozumiał doniosłość tworzących się związków heimwehrowskich, mimo że nie zasiadał w rządzie, o wiele większą potęgą polityczną niż niejednen z ministrów. Bano go się powszechnie. I już wówczas wiadano, że jego głównym dążeniem jest: zawiadanie urządzeniem kanclerskim. Faktem jest też, że ilekroć było jakieś przesilenie rządowe, główną rolę za kulisami przesilenia zawsze odgrywał Rintelen. Zresztą, cokolwiek się w Austrii działo czy stało, zawsze wszyscy pytali: a cóż na to Rintelen?..

Dr. Dollfuss, tworząc w roku 1932 swój pierwszy gabinet, widział się zniewolonym powołać Rintelena do rządu, ale był na tyle ostrożny, że powierzył mu tylko portfel ministra oświaty. Kanclerz Dollfuss spodziewał się, że przez wciągnięcie Rintelena do gabinetu sparaliżuje przynajmniej poczęści jego bezpośrednie wpływy w Styrii, gdzie wówczas ruch narodowo-socjalistyczny bardzo silnie zaczął się zaznaczać. Być może też, że dr. Dollfuss przypuszczał, iż zmusi niejaką Rintelena moralnie do zachowania lojalności wobec rządu centralnego. Nadzieje te jednak zawiodły. Na terenie wiedeńskim Rintelen rozwinął tak fatalną działalność przez swe bezustanne konszachty i konspiracje z hitlerowcami, że kanclerz Dollfuss, chcąc się go pozbyć z Wiednia przynajmniej na pewien czas, porucił mu ważną misję przeprowadzenia rokowań z zagranicznymi wierzycielami skrachowanego banku Creditanstalt. Dzięki tej misji Rintelen spędził wprawdzie szereg tygodni w Londynie, ale za to po swym powrocie do Wiednia jeszcze pilniej zaczął intrygować przeciw Dollfussowi w nadziei, że uda mu się prędzej czy później utworzyć gabinet, w którego skład weszliby także przedstawiciele hitlerowców.

Rzecz działa się jeszcze w czasie, kiedy narodowi-socjaliści byli w Austrii legalnym stronnictwem i kiedy Mussolini usiłował jeszcze umożliwić porozumienie między Hitlerem a rządem austriackim. Wskutek tych intryg Rintelen stał się dla Dollfussa niewygodny i niebezpieczny, że musiano w końcu pomyśleć o jego definitywnym usunięciu z Wiednia. Dr. Dollfuss mianował go wówczas posłem austriackim w Rzymie, przypuszczając, że tam działalność Rintelena choćby dzięki kontroli Mussoliniego będzie mniej niebezpieczna. Ale i tym razem Rintelen okazał się sprytniejszy. Utrzymywał w dalszym ciągu ścisłe stosunki z hitlerowcami austriackimi i był, jak się zdaje, bardzo dokładnie wtajemniczony we wszystkie ich zamiary. Faktem jest, że Rintelen zjawił się nagle w Wiedniu w połowie miesiąca lipca, co wskazuje na to, że wiedział o tem, iż hitlerowcy przygotowują zamach stanu. Pucz z 25 lipca rozpoczął się zawiadaniem wiedeńskiej stacji radjo-

wej przez hitlerowców, którzy nadali wiadomość, że kanclerz Dollfuss ustąpił i że rządy objął dr. Rintelen. Faktem jest też, że wszyscy uczestnicy spisku poinformowani byli przez swych przywódców i mandantów w tym duchu, że po obaleniu gabinetu Dollfussa na czele nowego rządu stanie dr. Rintelen. Zresztą dr. Dollfuss sam bezpośrednio przed skonem miał powiedzieć: „Może Rintelen umożliwi ugodę”..

Nie ulega przeto chyba najmniejszej wątpliwości, że Rintelen w spisku narodowych socjalistów odegrał rolę bardzo poważną. Widząc, że wszystko już stracone, usiłował popełnić samobójstwo. Nie zdołał się uśmiercić, ale tak ciężko się zranił, że przez kilka tygodni lekarze wąpili o tem, czy uda go się utrzymać przy życiu. Teraz nareszcie możliwe się stało przeprowadzenie rozprawy sądowej.

Rozpoczyna się piąty akt tragedji, której lejtmotytem jest: bezgraniczna ambicja...
Quidam

Jubileusz Kazimierza Junoszy-Stepowskiego

W dniu 1 bm. w Teatrze Narodowym w Warszawie z okazji 35-lecia pracy scenicznej Kazimierza Junoszy-Stepowskiego odbyło się pod protektoratem Prezesa Rady Ministrów prof. dr. Leona Kozłowskiego jubileuszowe przedstawienie Henryka IV, Pirandella. Rolę Henryka IV kreował jubilat. Zdjęcie przedstawia jedno z licznych przemówień podczas uroczystości jubileuszowej, która odbyła się po 2 akcie. Przemawia Wacław Grubiński. Jubilat został odznaczony ostatnio Złotym Krzyżem Zasługi.

Rolnicy radzą nad swą sytuacją

Dwudniowe zebranie Rady Związku Izb i Organizacji Rolniczych

Odbyło się w Warszawie dwudniowe plenarne zebranie rady Związku Izb i Organizacji Rolniczych. Obrady zagał prezes radny p. **Kazimierz Fudakowski** przemówieniem, w którym zobrazował obecne położenie rolnictwa i związaną z niem akcją Związku, jako naczelnej organizacji, obejmującej całe rolnictwo. Prezes Fudakowski, dając zarys ogólny tej akcji również na przyszłość zazna-

czył, że powinna ona zmierzać przede wszystkim w kierunku przywrócenia opłacalności gospodarstw wiejskich.

W wyniku dyskusji, jaka wywiązała się nad przemówieniem p. Fudakowskiego, jak również nad referatami pp. prezesów Papary i Przedpełskiego, rada powzięła szereg uchwał. W sprawach ogólnych rada zajęła stanowisko, że **program walki z kryzysem rolniczym nie może się**

ograniczać do stosunków rolniczych, lecz powinien objąć całokształt naszego życia gospodarczego. Program ten powinien zmierzać do zwiększenia dochodów ludności rolniczej, a tem samem do zwiększenia udziału rolnictwa w ogólnym dochodzie społecznym. Uznano również za niezbędne poprowadzenie konsekwentnej polityki kierowania ludności rolniczej do produkcyjnej pracy w innych dziedzinach życia, jak również podjęcia szerokich — na dłuższą metę obliczonych — robót publicznych, które mogłyby dać zarobek i zatrudnienie szeregom masom ludności wiejskiej.

W zakresie polityki tłuszczowej, rada wypowiedziała się za koniecznością zastosowania bardziej stanowczych metod dla ograniczenia importu i spożycia tłuszczów zagranicznych oraz rozszerzenia wewnętrznego rynku zbytu dla tłuszczów krajowych, jak również utrzymania cen tych artykułów na odpowiednim poziomie.

W wyniku dokonanych wyborów powołano do komitetu Związku pp.: **K. Fudakowski, dr. K. Paparę, M. Chłapowski, St. Karłowski, L. Pannenko, A. Popławski, W. Hylę, Cz. Krupski, T. Potworowski, Schedlin-Czarliński, dr. Wł. Seydlitz i W. Kocubę.** W drodze kooptacji do komitetu weszli pozatem pp. **Z. Weiss, S. Ciekot, W. Osten-Sacken i poseł Gliński.**

Na zakończenie posiedzenia rady b. min. **Eugenjusz Kwiatkowski** wygłosił odczyt o aktualnych zagadnieniach gospodarczych, związanych z obecną sytuacją rolnictwa.

Korzystne położenie gospodarcze Polski

Ocena Austriackiego Instytutu Badania Konjunktur

Jeden z ostatnich numerów „Przeglądu Miesięcznego” Austriackiego Instytutu Badania Konjunktur, omawiając sytuację gospodarczą krajów, należących do t. zw. Bloku Złotego, stwierdza, że położenie gospodarcze Polski przedstawia się naogół korzystniej, niż pozostałych krajów Bloku Złotego. Dzięki radykalnej polityce deflacyjnej i dostosowaniu kosztów produkcji, oraz cen do warunków wytworzonych przez kryzys, zaznaczył się ostatnio w Polsce wyraźny wzrost produkcji. Wskaźnik produkcji posiada tendencję zwykłą, równoległą do zmniejszającej się rozpiętości pomiędzy ko-

ształami utrzymania, a cenami hurtowymi.

„Przegląd” podkreśla również wyraźne oznaki poprawy w dziedzinie handlu zagranicznego, oraz korzystne wyniki, osiągnięte przez Polskę w kierunku zrównoważenia budżetu i zmniejszenia deficytu. Rozpiętość między dochodami, a wydatkami skarbowymi w Polsce dzięki konsekwentnej polityce obniżania wydatków, zmniejszyła się znacznie.

Ocena ta jest wyrazem jednej z wielu korzystnych opinii, jakimi cieszy się polska polityka gospodarcza zagranicą.

Tegoroczny zjazd młodzieży polskiej z zagranicy

Światowy Związek Polaków z Zagranicy prowadzi obecnie prace przygotowawcze do II zlotu młodzieży polskiej z zagranicy, który odbędzie się w Warszawie w dniach 29 i 30 czerwca rb. Na zlot przybędzie młodzież ze wszystkich ośrodków emigracyj-

nych. Poza właściwym zlotem uczestnicy odbędą szereg wycieczek po Polsce, wezmą udział w różnego rodzaju obozach, m. in. w jubileuszowym zlocie Związku Harcerstwa Polskiego w Spale, oraz w szeregu kursów oświatowych i sportowych.

Dalsze ulgi w opłatach na rzecz samorządu

Obniżenie opłat targowych i rzeźnianych

Niedawno donosiliśmy o wydaniu przez ministerstwo spraw wewnętrznych okólnika do samorządów, zakazującego zbierania składek i pobierania przy spełnianiu czynności urzędowych różnych dodatków na cele społeczne. Obecnie ministerstwo spraw wewnętrznych kończy prace, związane z badaniem wysokości opłat targowych i rzeźnianych, pobieranych przez samorządy na terenie całego państwa. Przy opracowywaniu tego zagadnienia brano pod uwagę wnioski, dotyczące obniżenia wspomnianych opłat przedstawione przez wszystkich wojewodów. W najbliższym czasie oczekiwać należy wydania szczegółowych ustanowień i poleceń, które przyniosą obniżenie dotychczasowych stawek opłat targowych i rzeźnianych, a przede wszystkim ustala wysokość tych opłat jednolicie na całym terenie państwa.

Obniżce ulegną opłaty za świadectwa miejsca pochodzenia zwierząt, opłaty targowe i za korzystanie z rzeźni, za badanie lekarsko-weterynaryjne zwierząt żywych, mięsa itp., opłaty za usługę i świadectwa, pobierane przez miejskie przedsiębiorstwa obrotu zwierzętami rzeźniami i mięsem.

Wydania rozporządzeń w tej mierze należy oczekiwać w najbliższej przyszłości.

Konkurs na popiersie Marszałka Piłsudskiego

Związek Zawodowy Artystów Rzeźbiarzy ogłasza konkurs na popiersie Marszałka Piłsudskiego. Wyznaczono trzy nagrody w wysokości 1000, 800 i 600 zł. Termin nadsyłania prac upływa z dniem 15 maja 1935 r.

O szczegółowych warunkach konkursu informuje Kancelarja Instytutu Propagandy Sztuki, Królewska 13.

Prezes Gruber wyjeżdża do Ameryki

Prezes P. K. O., dr. Henryk Gruber, udaje się z końcem b. m. do Stanów Zjednoczonych Am. Półn. w celu zapoznania się ze zmianami natury gospodarczo-finansowej, które są wynikiem przeprowadzanego za Oceanem programu odbudowy kraju.

Podczas swego pobytu w Ameryce prezes dr. Gruber wygłosi na zaproszenie polskich i amerykańskich organizacji szereg odczytów na temat gospodarczej sytuacji świata i roli Polski.

Zrzeczenie się mandatu poselskiego przez p. Polakiewicza

P. marszałek Sejmu otrzymał w sobotę, 2 bm. pismo od wicemarszałka p. Karola Polakiewicza o zrzeczeniu się przezeń mandatu poselskiego.

Sport i Kultura Fizyczna

Nr. 10

Nasz tygodniowy Dodatek Sportowy

Rok VI

Pierwsze zimowe mistrzostwa Pomorza w Toruniu

Pobito 8 rekordów, a wyrównano 1

W „pałacu sportowym“ w Toruniu, zorganizował miejscowy klub wojskowy W. K. S. Gryf pierwsze zawody o mistrzostwo Pomorza. W zawodach tych startowało 10 zawodników i 40 zawodniczek. Przed oczyma publiczności przewinęła się rewja najlepszych zawodników Pomorza. Zawodnicy byli przygotowani do mistrzostw. Najlepszym wskaźnikiem są wyniki, osiągnięte tak przez zawodniczkę, jak i zawodników. Wzorowa organizacja zawodów spoczywała w rękach W. K. S. Głównym kierownikiem był p. Głowacki, głównym sędzią był p. Gołębiowski.

Wyniki pań, w poszczególnych konkurencjach, przedstawiają się następująco:

1) Skok w dal z miejsca: 1) Książkiewiczówna 2,14 m, nowy rekord Pom. (dawny rekord 2,03 m) Sokół Bydg., 2) Bongartówna 2,08 m, Sokół Bydg., 3) Tykwińska 2,06 m, Sokół Bydg.

2) Bieg 30 m. 1) Książkiewiczówna 4,7 s., nowy rekord Pomorza (dawny 4,8).

3) Bieg 30 m przez płotki. 1) Zakrzewska 5,7, nowy rekord Pomorza B. K. S. Polonja, 2) Romanowska B. K. S., 3) Tykwińska Sok. Bydg.

4) Skok wżwyż. 1) Romanowska B. K. S. Polonja 1,26 m, 2) Tykwińska 1,22 m, 3) Zakrzewska Pol. Bydgoszcz.

5) Kula. Rymkowska 8,99 W. K. S. Gryf Toruń.

6) Bieg 500 m. 1) Baugartówna 1,48,6, nowy rekord Pomorza.

7) Skok w dal z rozbiegu. 1) Książkiewiczówna Sokół Bydg. 4,40 m, 2) Romanowska B. K. S. Pol. 4,22 m.

Wyniki panów.

1) Bieg 30 m. 1) „Zabet“ 4,1 wyrównany rekord Pomorza Sokół Bydgoszcz, 2) Piszcz 4,3 Sok. I. Toruń, 3) Kurtz 4,3 Sok. I. Toruń.

2) Bieg 30 m przez płotki. 1) Kotowski Sokół Gr. 4,7 sek., nowy rekord Pomorza, 2) Neudorf 47,3 sek. S. C. Gr., 3) Reis S. C. Gr.

3) Skok w dal z rozbiegu. 1) „Zabet“ Sok. Byd. 6,23 m, 2) Kaczmarski W. K. S. Gryf Toruń, 3) Kotowski Sok. Gr.

4) Skok o tyczce. 1) Majkowski Sok. Byd. 3,37 m, nowy rekord Pomorza, 2) Skowronski 3,27 m, 3) Betyna 2,87 m.

5) Bieg 1500 m. 1) W. K. S. 61 p. p. Jędrzejowski, nowy rekord Pomorza 7,11 m, dawny rekord 7,57 minut, 2) Neudorf 4,50 minut, 3) Kasprzak B. K. S. Polonja.

Mistrzostwa Polski w siatkówce pań

Sokół-Grudziądz na 7 miejscu

Poznań 3. 3. (PAT). W Poznaniu odbyły się w niedzielę rozgrywki o mistrzostwo Polski i puchar zimowy Polskiego Związku Gier Sportowych w siatkówce pań. W zawodach wzięły udział mistrzowskie drużyny siedmiu okręgów AZS. Warszawa, AZS Lwów, AZS Wilno, HKS Łódź i YMCA Kraków, Sokół Grudziądz i Warta Poznań. Po eliminacjach do finału zakwalifikowały się cztery drużyny. Techniczne wyniki finałów są następujące:

AZS Warszawa zwyciężyła AZS Lwów 2:1 AZS Warszawa zwyciężyła YMCA z Krakowa 2:0, HKS Łódź pokonał YMCA z Krakowa 2:0, AZS Lwów zwyciężył HKS Łódź 2:0, AZS Wilno zwyciężyła Wartę poznańską 2:0, AZS Warszawa odniosł zwycięstwo nad HKS Łódź 2:0 wreszcie YMCA Kraków pokonała AZS Lwów 2:0. Mistrzostwo Polski i puchar PZGS. zdobył zatem warszawski AZS., mając 3 punkty, 2) AZS Lwów, 3) YMCA Kraków, 4) HKS Łódź, 5) AZS Wilno, 6) Warta Poznań, 7) Sokół Grudziądz.

WKS Gryf — Jedność 3:1

Wczoraj na boisku wojskowym w Toruniu odbył się mecz piłkarski między drużynami „Jedność“ (mistrz Torunia) a WKS „Gryf“ (mistrz Pomorza). Wynik 3:1 (1:1) na korzyść WKS. „Gryf“.

6) Skoki wżwyż. 1) Kotowski Sok. Grud. 1,60 m, 2) Kasprzykowski Sok. Bydg. 1,60 m, 3) Neudorf S. C. Grud. 1,60 m.

7) Kula. 1) Zieliński Sok. Grud. 12,16 m, 2) Neudorf 12,14 m, 3) Drzyński Sok. Bydg. 11,66 m.

7) Trójskok. 1) „Zabet“ Sokół Bydg. 12,47, 2) Drzycimski 11,47, 3) Kurtz Toruń Sokół I. 8) 3x800 panów. 1) Sok. Byd. 7,11 m 6 minut, 2) S. C. Grud. 3) B. K. S. Polonja. Publiczności na zawodach b. mało.

Niemcy pobici przez Polaków na Śląsku

Mecz piłkarski między Thenis Borussia i Ruchem dał wynik 1:3

Katowice 3. 3. (PAT). W Wielkich Hajdukach bawiła w niedzielę berlińska drużyna piłkarska Thenis Borussia, która rozegrała mecz z mistrzem Polski Ruchem, przegrywając 1:3, mimo że do przerwy prowadziła 1:0.

Goście stanowią przeciętną klasę ligową. Górowali jednak nad polską drużyną kondy-

Spotkania pięściarskie w Warszawie

Cuiavia — Makabi 10:6. — Warta — Skoda 10:6

Warszawa, 3. 3. (PAT). W niedzielę rozegrano tu towarzyski mecz bokserski między Cuiavią z Inowrocławia a reprezentacją polskiej Makabi. Zwyciężyli bokserzy Cuiavji w stosunku 10:6, przyczem dwa punkty zdobyli valcoverem w wadze piórkowej wskutek nadwagi boksera żydowskiego.

W wadze muszej Birenbaum z Makabi zwyciężył wysoko na punkty Ładę. W koguciej Rogowski (Cuiavia) wypunktował Schiraka (Hasmonea — Lwów). W wadze piórko-

wej Mrozowski (Cuiavia) wygrał z Binderem valcoverem.

W spotkaniu towarzyskim wygrał wysoko na punkty Binder. W wadze lekkiej Neustadt (Makabi) wygrał z Pacholskim. W półśredniej Radomski (Cuiavia) remisuje ze Strausem (Lwów). W średniej Lewandowski (Cuiavia) wypunktował Fuchsa. W półciężkiej Zieliński (Cuiavia) wygrał na punkty ze Stahlem. W wadze ciężkiej Józko-wiak (Cuiavia) remisuje z Neudingiem.

W tej ostatniej walce w pierwszej rundzie nieustannie obustronne ataki bez krycia, w drugiej lekka przewaga Neudinga, który więcej i celniej trafia. Wreszcie w trzeciej obaj przeciwnicy wyczerpani przeważnie w zwarciu. Mimo to polują na decydujący cios, lecz bezskutecznie.

Warszawa, 3. 3. (PAT). W niedzielę rozegrano tu mecz bokserski Skoda — Warta. Mecz wygrała Warta w stosunku 10:6. Przewaga jednak mistrza Polski nad Skodą nie była znaczna.

W wadze muszej Czortek ze Skody zwyciężył na punkty Koziołka. W wadze koguciej Sobkowiak (Warta) zwyciężył Moczka II. W piórkowej Kozłowski ze Skody remisuje z Rogalskim. Kozłowski przeważał w pierwszej i drugiej rundzie, ale nie potrafił zadać przeciwnikowi walczącemu bardzo ostrożnie decydującego ciosu. Trzecia runda należy do silniejszego fizycznie Rogalskiego.

W wadze lekkiej Sipiński (Warta) remisuje z Bąkowskim. Sipiński znajduje się obecnie stosunkowo w słabej formie, walczył ponadto niezbyt fair. Bąkowski natomiast wykazuje dużą poprawę w porównaniu z ostatnim meczem. W wadze półśredniej Seweryniak ze Skody wygrał na punkty ze słabym technicznie Anioła.

Spotkanie Majchrzycki — Pisarski zakończyło się awanturą. Pisarski zrehabilitował się zupełnie po porażce, poniesionej na meczu z Berlinem, walcząc tym razem bardzo dobrze i z dużą ambicją. Majchrzycki jednak dzięki większej szybkości, rutynie oraz faulom miał pewną minimalną przewagę tak, że przyznanie mu zwycięstwa nie było nieuzasadnione. Przez pomyłkę ogłoszono jednak wynik nierozstrzygnięty, który później sprostowano, co wywołało burzę wśród publiczności. Mecz został nawet przez pewien czas przerwany.

W wadze półciężkiej Szymura (z Warty) wygrał przez techniczny k. o. ze słabym Woźniakiem. Wreszcie w wadze ciężkiej Piłat (Warta) znokoutował w pierwszej rundzie Garsteckiego.

Mecz bokserski w Toruniu

Drużyna Sokoła poznańskiego wygrywa z WKS Gryf 8:4

Pociągnięcie Zarządu Gryfu w Toruniu było trafne. Drużyna toruńska rozegrała mecz z silną drużyną Sokoła która przewyższa ją o dwie klasy i aczkolwiek przegrała jednak 10 spotkanie było dobrą szkołą dla toruńskich bokserów. Sokół jako całość b. dobry; każdy bokser Sokoła pokazał swą sztukę bokserską. Wszyscy ślicznie zbudowani, technika tak nóg jak i rąk przedstawia się świetnie. U Sokoła widać było, że każdy zawodnik wnosi coś nowego na ring.

Jedni rzucają się jak lwy, inni wyszukują sobie jak najdogodniejsze pozycje by uderzenia były celne. W drużynie toruńskiej pokazali że są bokserami tylko Zacharek i Grabowski II. Reszta drużyny wogóle nie przedstawia wartości bokserskiej. Sędziował p. Zakrzewski.

Zawody rozpoczęły się walkami lokalne mł. Przebieg zawodów przedstawia się następująco:

Waga musza: Mikołajski Gryf — Janowczyk Sokół. Już w pierwszej rundzie Mikołajski pada na deski. W drugiej rundzie Janowczyk szybkim ciosem kładzie Mikołajskiego i ten już nie wstaje. 0:2 dla Sokoła.

Waga kogucia: Zieliński Gryf — Roman-

ski Sokół. Już w pierwszej rundzie Zieliński został pokonany przez k. o. 0:4.

Waga piórkowa: Na ring wchodzi Grabowski II Gryf — Woźniak z Sokoła. Pierwsza runda wyrównana. Druga runda dla Grabowskiego. Trzecia lekko należy do Grabowskiego. Wygrywa Grabowski na punkty 2:4 dla Sokoła.

Waga lekka: Na ringu stoją Ernest Gryf — Piątek Sokół. Walka towarzyska wygrywa Piątek 2:6.

Waga półśrednia: Zacharek Gryf — Potocki. Była to najładniejsza walka dnia. Zacharek obecnie znajduje się w dobrej formie, więc w trzech starciach dał sobie radę z dobrym Potockim. 4:6.

Na ring wchodzi młody nierutynowany bokser z Gryfu Jasieniewski. Rogowski reprezentacyjny bokser Poznania wygrywa przez tech. k. o. w pierwszej rundzie.

Ogólny stan meczu przedstawia się 4:8 dla Sokoła. Na tem oficjalny mecz skończono. Do walki staje jeszcze Wezner Grud. — Leszczyński Gryf. Mecz przerwano z powodu silnej przewagi Weznera.

Bieg o puchar linii Gdynia-Ameryka

Emocjonujące zawody w Brooklynie w St. Zjednoczonych z udziałem Kucharskiego

Nowy Jork, 3. 3. (PAT). W sobotę wieczorem w Brooklynie odbyły się doroczne zawody lekkoatletyczne, organizowane przez Sokołów z udziałem czołowych zawodników polskich, mieszkających w Ameryce oraz wybitnych lekkoatletów amerykańskich. W zawodach tych wzięły również udział przybyły z Warszawy Kucharski. W najważniejszej konkurencji w biegu t. zw. „Mila Pułaskiego“ o puchar linii okrętowej Gdynia—Ameryka zwyciężył znany biegacz amerykański

Mac Eteskey w 4 min. 23,7 sek., drugi Kucharski po zaciętej walce na finiszu o półtora metra za pierwszym. Kucharski zwyciężył doskonałych zawodników jak Crowley'a, Bulwinkle'a i in.

Obecna na zawodach Walasiewiczówna nie startowała z powodu zawieszenia. Z poważniejszych i znanych zawodników polskich nie startowali Szumachowski z powodu chorej nogi i Janiak, który w tym samym dniu startował na innych zawodach.

Wielki sukces polskich zawodników

w narciarskich mistrzostwach Anglii

Zurych, 3. 3. (PAT). W sobotę rozpoczęły się w Wengen (Szwajcaria) narciarskie mistrzostwa Anglii w kombinacji alpejskiej, rozgrywane w silnej konkurencji międzynarodowej.

W pierwszym dniu zawodów rozegrano

bieg zjazdowy, w którym Polacy święcili niespodziewany i wspaniały sukces, zdobywając dwa pierwsze miejsca.

Pierwszym był Stanisław Maruszak w czasie 3:28,6 sek., drugie miejsce zajął Bronisław Czech — 3:57 sek.

Międzynarodowe zawody pływackie na Śląsku

Katowice, 3. 3. (Pat). Z okazji jubileuszu 30-lecia założenia IKP w Siemianowicach, rozegrane zostały w niedzielę międzynarodowe zawody pływackie z udziałem zawodników krakowskich i śląskich, klubu niem. '900 z Gliwic i pływaka klubu Sparta Vondraczka. Poziom zawodów był wysoki.

Najlepszym zawodnikiem był Niemiec Weidman z Gliwic, były akademicki mistrz

Europy. Wygrał on bieg na 100 metrów stylem dowolnym 1 m 1,2 sek. Karliczek zajął pierwsze miejsce w biegu 100 metrów na wznak w czasie 1 min. 22 sek.

Sensacją była porażka Jarkuliszówny w biegu 200 m stylem klasycznym, który wygrała Wąsikówna z klubu 1900 z Gliwic. W meczu waterpolo EKS uzyskał z drużyną gliwicką 1900 wynik nierozstrzygnięty 5:5.

Mistrzostwa Warszawy w szablach i szpadzie

Warszawa 3. 3. (PAT). W niedzielę zakończyło się tu spotkanie w szablach indywidualne mistrzostwo Warszawy. W zawodach wzięło udział 39 uczestników. Do finału po eliminacjach zakwalifikowało się 9 zawodników.

Pierwsze miejsce i tytuł mistrza Warszawy zdobył Sobik (PKS. Katowice), drugie kpt. Segda, trzecie Paszek z Katowic, czwarte Friedrich z Warszawy, piąte por. Zabielski (Legja). Należy dodać, że w warszawskich naszych olimpijskich szermierzach szablistów nie startowali kpt. Dobrowolski, kpt. Nycz, kpt. Suski i dr. Pape.

W rozgrywkach w szpadzie w konkurencji indywidualnej o mistrzostwo Warszawy tytuł mistrza zdobył Kantor z Łodzi, drugi Mirowski (AZS), trzeci Zaczek z Katowic. Por. Zabielski zajął piąte miejsce, a mistrz szabli Sobik siódme.

STANOSZKÓWNA — MISTRZYNIĄ WARSZAWY WE FLORECIE.

W piątek wieczorem odbyły się finały w szermierzach mistrzostwach Warszawy pań na florecie. Zawody te, jak donosiliśmy, odbyły się w konkurencji ogólnopolskiej.

Pierwsze miejsce i tytuł mistrzowski zdobyła Stanoszówna z Katowic, po dodatkowej walce z p. Laskowską (Warszawa AZS). Laskowska zajęła drugie miejsce. Na trzecim uplasowała się p. Duchówna (Polonja — Warszawa).

Na ziemiach Pomorza

Zebrań zarządu okręgowego Związku Rezerwistów

W dniu wczorajszym odbyło się w Toruniu w lokalu własnym plenarne zebranie zarządu okręgowego Zw. Rezerwistów O. K. 8 pod przewodnictwem pierwszego wiceprezesa okręgowego p. nac. **Wiktora Grzanki**.

Poza szeregiem aktualnych spraw natury ogólnej omawiano szczegółowo sprawę rozrostu Z. R. na terenie O. K. 8 oraz jego żywotności. Przeprowadzone przez członków zarządu okręgowego inspekcje zarządów powiatowych i kół wykazały bardzo dobry stan organizacji, dyscyplinę oraz usprawnienie pracy pod każdym względem. Liczny napływ nowych członków świadczy o intensywnej pracy Z. R. w terenie.

Po omówieniu sprawy wychowania obywatelskiego, opieki społecznej, propagandy oraz umundurowania załatwiono cały szereg spraw bieżących.

Wynik wyborów w gminie Zblewo i Piece

W dniu 28 lutego br. odbyły się wybory do Rady Gminnej w gminie Zblewo i Piece. W obydwu gminach zgłoszono dwie listy. Lista Nr. 1 BBWR. i Nr. 2 S. N.

W gminie **ZBLEWO** na 16 mandatów **BB. WR.** uzyskał 10, a **S. N.** 6.

Jest to jeszcze jeden wymowny dowód rozumnego ustosunkowania się obywateli tych gmin do idei państwowej.

Po zebraniu zarządu okręgowego Z. R. odbyła się konferencja okręgowej komisji wychowania obywatelskiego Z. R., która ułożyła plan pracy na najbliższy okres oraz przydzieliła rozjazdów członków komisji.

Dzisiejszy św. Kazimierz

Kiedy dnia 4 marca 1484 r., po niespełna 26 latach ziemskiego bytowania, zmarł w Grodnie św. Kazimierz, syn króla Kazimierza Jagiellończyka, zwłoki jego zostały pochowane w katedrze wileńskiej w kaplicy N. Marji Panny i wnet zasłynęły cudami.

Największy jednak rozgłos zrobiło

zjawienie się św. Kazimierza na wyprawie pod Połockiem przeciw Moskalom w r. 1518, które dodało rycerstwu ducha i siły do zwycięstwa.

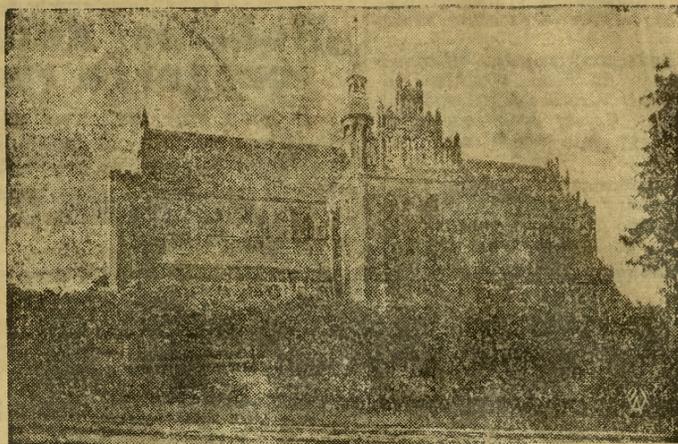
To właśnie skłoniło króla Zygmunta I. do starań w Rzymie o kanonizację brata. Gdy wtedy dziwnym zbiegiem okoliczności dekret papieża kanonizacyjny nie został wykonany, Zygmunt III Waza ponowił sprawę uwieńczoną ogłoszeniem królewicza Kazimierza Jagiellończyka Świętym i Patronem Polski i Litwy (1602 r.).

Odtąd kult św. Kazimierza rozszerzył się szybko w Polsce. Staraniem króla Zygmunta Wazy przeniesiono zwłoki Świętego na ołtarz kaplicy katedralnej jego imienia, ufundowanej przez króla. Wspaniała ta kaplica czworoboczna, dzieło Holendra Piotra Danchertsa, w stylu barokowym, marmurem czarnym wyłożona, freskami oraz posągami przodków Świętego ozdobiona, przypomina kaplicę wawelską Wazów, a jest tem dla epoki pierwszych Wazów, czem kaplica Zyguntowska na Wawelu dla epoki polskiego renesansu.

Kult św. Kazimierza zaznaczył się w ciągu XVII wieku powstaniem licznych kościołów, jego imienia. Najwcześniej powstał kościół Jezuitów pod im. św. Kazimierza w Wilnie. W Warszawie ufundowała drewniany kościół pod wezwaniem św. Kazimierza w r. 1659 królowa Marja Ludwika, a drugi kościół pod wezwaniem Świętego wzniosła znów Marja Kazimiera, spełniając ślub, uczyniony przed wyprawą wiedeńską.

Powstały później kościoły pod wezwaniem św. Kazimierza w Krakowie, Lwowie i w innych miastach, a wszystkie te fundacje świadczą najlepiej o rozwijającym się stale kulcie Świętego Patrona Polski i Litwy.

Największa i najwspanialsza świątynia Pomorza

Katedra w Pelplinie, siedziba biskupa chełmińskiego J. E. ks. dr. Okoniewskiego, jest największym i najpiękniejszym kościołem gotyckim województwa pomorskiego. Katedra jest trójnawowa, krzyżowa. Zbudowana została przez Cystersów w XIII wieku. Wielkością katedra nie tylko dorównywała, ale częściowo przewyższa kościół Marjański w Krakowie. O katedrze wspomina Długosz, pisząc o niej: „Klasztor ten przez dawnych książąt założony tak słynął budowami, murami, strukturą, że wszystkich w podziwienie wprawiał”.

Uprowadzenie dziecka na dworcu kolejowym w Gdańsku

Ostateczny cel - germanizacja elementu polskiego - uświęca środki

Leży przed nami protokół spisany onegdaj z p. Piotrem Lasutschinkowem, zamieszkałym w wiosce Langenau w powiecie Gdańskie Wyżyny. Protokół ten czytamy kilkakrotnie, oczom własnym nie wierząc, że coś podobnego może się zdarzyć w Wolnem Mieście Gdańsku, który przecież zalicza się od wieków do miast o wysokiej kulturze i cywilizacji, ba, nawet do miast, będących ogniskami cywilizacji zachodnio-europejskiej i promieniujących tą cywilizację na narody nadbałtyckie.

Treść protokołu, który obejmuje trzy strony ścisłego pisma maszynowego, jest następująca:

P. Piotr Lasutschinkow razem ze swoją żoną Elżbietą wychowują od lat 13 siostrzenicę Elżbietę Marchlewitz, po zgonie jej obojga rodziców. (Zwracamy uwagę Czytelnika na zniekształcone przez urzędy niemieckie nazwiska Lasutschinkow i Marchlewitz, z których pierwsze zapewne brzmiało pierwotnie Lasuczynkow, a drugie napewno Marchlewicz).

Bezpośrednio po zgonie rodziców Elżbieta Marchlewitz wraz z czworgiem rodzeństwa wychowywała się w Domu Sirot w Gdańsku, lecz ponieważ okazało się, że opieka w tym domu wówczas pozostawiała wiele do życzenia, dziećmi zaopiekowała się rodzina.

W r. 1933 mała Elżbieta ukończyła katolicką szkołę powszechną w Langenau. Przed trzema miesiącami wuj zapisał ją do Szkoły Gospodarstwa domowego w Gdańsku na Hundegasse, celem dalszego kształcenia jej. Po trzymiesięcznym okresie w tej szkole okazało się, że Elżbieta nie robi dostatecznych postępów w nauce. Sprawą tą zainteresował się nagle Jugendamt w Gdańsku i wezwawszy do siebie p. Lutschinkowa oświadczył mu, że Elżbieta musi być skierowana do innego zakładu, który wykorzysta z niej wrodzone leniwość. Do jakiego zakładu Jugendamt miał zamiar skierować Elżbietę, o tem nie poinformowano jej opiekuna, p. Lutschinkowa.

Następnego dnia po konferencji w Jugendamcie, Elżbieta o godz. 7 rano wyjechała normalnie do szkoły i więcej do domu nie wróciła. Jak zdołał stwierdzić jej opiekun, w Gdańsku na dworcu kolejowym oczekiwał na nią jakiś pan, pani i policjant, którzy najpierw zaprowadzili ją do Jugendamtu, a następnie odesłali do Wrzeszcza.

Tego rodzaju postępowanie można śmiało nazwać uprowadzeniem, gdyż odbyło się ono bez wiedzy i zezwolenia woleńców Elżbiety.

Uprowadzenie to miało miejsce w dniu 21 lutego rb. W kilka dni później p. Lasutschinkow otrzymał pismo z Jugendamtu, Okręg Gdańskie Wyżyny, datowane 22 lutego br., które brzmi dosłownie:

Nach meinen Feststellungen sind Sie zur Erziehung des Amtsmündels, der Vollwaise Elisabeth Marschlewitz ungeeignet. Ich habe mich daher genötigt gesehen, das Mündel anderweit unterzubringen. **Podpis: Der Versitzende, in Vertretung (podpis urzędnika nieczytelny).**

Na trop milionowej afery fałszerstw i nadużyć wekslowych wpadła policja w Bydgoszczy

W Bydgoszczy władze bezpieczeństwa wpadły na trop niezwyklej, zgoła sensacyjnej afery fałszerstw i nadużyć wekslowych, której kręgi rozciągają się niezwykle szeroko, wkraczając na teren międzynarodowy. Ze względu na dochodzenia nie możemy niestety narazie publikować jakichkolwiek bliższych szczegółów, które stanowią jeszcze tajemnicę śledztwa.

Afera ta, której ze względu na kolosalne rozmiary nie można porównać z żadną inną wykrytą dotychczas w Bydgoszczy, ma swój ośrodek w Łodzi. Chodzi tu o fałszerstwo i oszustwa weks-

lowe, prowadzone na wielką skalę. W związku z jej wykryciem aresztowano już szereg osób.

Wskutek oszustw tych poszkodowane są wielkie firmy włókiennicze Łodzi, które jak dotychczas straty swe obliczają już na 800 tysięcy złotych.

Dochodzenia w tej aferze prowadzi na miejscu kierownik I. Komisarjatu Policji w Bydgoszczy p. aspirant Markuszewski.

W najbliższych dniach, gdy tylko interes śledztwa na to pozwoli, nie omieszkamy o sensacyjnej tej aferze Czytelników naszych obszernie poinformować.

Koła pociągu odcięły mu rękę

Robotnicy, przechodzący przedwczoraj późnym wieczorem przez ścieżkę obok toru kolejowego Gdynia — Orłowo, znaleźli w okolicy Małego Kacka na szynach człowieka w kałuży krwi z odciętą przy samej łopacie ręką. Jak się okazało był to niejaki Henryk

Lewandowski. Prawdopodobnie przy kradzieży węgla spadł z wagonu i koła odcięły mu rękę.

Wycieńczonego skutkiem upływu krwi odwieziono w stanie groźnym do szpitala w Gdyni.

Tuchola

Przygotowania do obchodu imienin Marszałka Józefa Piłsudskiego

Z inicjatywy Powiatowego Zarządu Federacji Pol. Zw. Obrońców Ojczyzny, — w dniu 22 ub. m. odbyło się ogólne organizacyjne zebranie „Powiatowego Komitetu Obywatelskiego obchodu imienin Marszałka Józefa Piłsudskiego”.

Zebrań zgaił prezes pow. zarządu F. P. Z. O. p. starosta Hryniewski. Na przewodniczącego powołano jednomyślnie ks. dziekana Siegmunda.

W toku obrad został przyjęty zreferowany przez p. starostę J. Hryniewskiego ogólny projekt uroczystości, których głównym momentem będzie uroczyste wręczenie, w dniu 19 marca, na ręce Starosty Powiatowego — uchwał pisemnych wszystkich organizacji społecznych i zawodowych, stowarzyszeń, prywatnych firm i przedstawicieli społeczeństwa, — deklarujących, ku czci Wielkiego Solenizanta, sumy pieniężne, chociażby najskromniejsze, — na budowę samolotów.

Projekt uroczystości został uzupełniony piękną uchwałą: dla szczególnego podkreślenia roli Marszałka Józefa Piłsudskiego w życiu Państwa i wszystkich jego obywateli, Powiatowy Komitet Obywatelski ma podjąć akcję obdarzania, w dniu 19 marca, najbardziej potrzebujących rodzin bezrobotnych żywnością lub inną formą doraźnej pomocy.

Do prezydium Pow. Komitetu powołano: ks. dziekana W. Siegmunda, jako przewodniczącego, oraz pp. inż. J. Gołaba, dyrektora Seminarjum; prof. Guza, prezesa Rady Pow. BBWR., Stan. Maćkowskiego, prezesa Zw. Kupców Samodz. i St. Rakowskiego, prezesa Pow. Tow. Roln. — jako wiceprzewodniczących.

Do Komitetu Wykonawczego — panią prez. Saganowską, panów: mgr. J. Beila, prof. Danka, por. Grussa, dyr. Handzlika, starostę Hryniewskiego, burmistrza Saganowskiego, S. Pałyńkę i J. Urbańskiego.

Przewodniczącym Komitetu Wykonawczego został wybrany prezes Federacji, starosta Hryniewski.

Repertuar Teatru Ziemi Pomorskiej

Poniedziałek, 4 bm. Wejherowo — „Mikołaj Kopernik — po południu; „Człowiek, który nie pije” — wieczorem.

Wtorek, 5 bm. Toruń — „Mecz małżeński” — wieczorem. Kościerzyna — „Mikołaj Kopernik” — po południu; „Człowiek, który nie pije” — wieczorem.

Środa, 6 bm. Włocławek — „Mecz małżeński” — wieczorem. Kościerzyna — „Mikołaj Kopernik” — po południu; „Człowiek, który nie pije” — wieczorem.

— **Osobiste.** W niedzielę dnia 3 marca br. w kościele św. Józefa w Tezewie pobłogosławiony został związek małżeński pomiędzy p. Marią Gorczyńską a popularnym w sferach towarzyskich m. Torunia p. inż. Józefem Sawińskim. Obrzędu ślubnego dokonał ks. Głowczewski, Młodej parze „Szczęść Boże”.

Dzięk

w Bydgoszczy

poniedz.
4
marca

Kalendarzyk rzym.-kat.

Poniedziałek: Kazimierza kr. — Wtorek: Gerazma pap.

PRZEWIDYWANY PRZEBIEG POGODY w dniu 4 marca

Na północy i w środku kraju nocą umiarkowany, we dnie lekki mróz przy nieznacznej naogół zachmurzeniu nieba. Umiarkowane wiatry północno-wschodnie i wschodnie. W dzielnicach południowych zanikające opady śnieżne, miejscami jeszcze zwłaszcza na wschodzie i południowo-wschodzie zamieć. Spadek temperatury. Umiarkowane chwilami porywiste wiatry północno-wschodnie.

— **Dyżur nocny aptek** do dn. 10 bm. włącznie pełnia: Apteka Piastowska, ul. Śniadeckich 49, tel. 6-82 i Apteka pod Złotym Orłem, Rynek im. Marsz. Piłsudskiego 1, tel. 98.

— **Muzeum Szkolne**, ul. Warszawska 25 i pstr. otwarte codziennie w godz. 11-14. Obecnie wystawa rysunków, zajęć praktycznych, przedszkola i esperanta.

Z TEATRU MIEJSKIEGO.

Dziś w poniedziałek przedstawienie zawieszono.

Prawdziwym wydarzeniem artystycznym będzie najbliższa premiera misterjum religijnego, osnutego na kanwie życia, męki i śmierci Chrystusa Pana, wedle tekstu SS. Ewangelistów p. t. „Golgota”. Wspaniałe to widowisko otoczyła dyrekcja teatru wyjątkową pieczołowitością. Duży nakład kosztów (15 nowych obrazów), oraz wysiłku artystycznego w reżyserji i wykonaniu wszystkich artystów, chórow i tchu statystów złoża się na wspaniałą całość.

REPERTUAR KIN.

ADRIA: „Bal w Savoy'u”.
APOLLO: „Niebezpieczna piękność” i „Tajemne moce”.
BAŁTYK: „Przygody podróżników” i „Dwaj pechowcy”.
KRISTAL: „Pan bez mieszkania”.
MARYSIENKA: „Karioka”.
REWJA: „Cohn i Kelly”, oraz „Za pieniądze”.

Informator dla przyjeżdżających do Bydgoszczy

Odjazd pociąg. z Bydgoszczy

(ważny od dn. 7. 10. 1934 r.)

Toruń—Warszawa: 2,37, 6,50, 8,05, 9,57, 13,55, 15,30, 18,01, 19,58, 21,26, tranzytowy 23,16.

Tczew—Gdańsk—Gdynia: 0,40. (do Łaskowic), 3,56, 5,50 (do Łaskowic), 7,35, 12,13, 13,13. (do Łaskowic), 17,17, 20,03, 20,10.

Kościerzyna—Gdynia: 8,13, 13,45.
Nakło—Piła: 0,01, 6,15, 10,49, 14,45, 19,46.
Unisław—Brodnica: 4,50, 8,11, 13,45, 16,10, 21,55.

Inowrocław—Poznań: 2,21, 3,50, 6,20, 11,45, 13,40, 18,10, 20,40, 22,25.
Wągrowiec—Poznań: 5,00, 10,32, 13,26, 18,54.

Inowrocław—Karsznice—Herby Nowe: 2,21, 13,40.

Restauracje i Kawiarnie

Restauracja i Cukiernia Berendt. Wyborowa kuchnia, wysmienite ciastka.

Restauracja — sala — Kowalskiego, dawniej Kleinerta poleca się Towarzystwom na zebrania i imprezy.

Zebrania

Zw. Powstańców i Wojaków OK. VIII Placówka 4 Szwederowo. Plenarne zebranie dn. 7 bm. o godz. 19 w lokalu p. Kolodzieja, ul. Ugory.

— Zrzeszenie Rodaków z Warmji, Mazur i Ziemi Malborskiej Oddz. Bydgoszcz. Walne zebranie członków Oddziału miejscowego w niedzielę, dn. 10 bm. w lokalu „Pod Lwem” o godz. 16.

— Zebranie Towarzystwa Oświatowego „Lech” odbędzie się w poniedziałek, dnia 4 b. m. o godz. 20-tej w lokalu p. Mellerera przy Placu Piastowskim. Na porządku dziennym referat p. mgr. M. Szukalskiego „O Prezydencie”.

Z miasta

— Polski Biały Krzyż Koło Bydgoszcz komunikuje, że na skutek zezwolenia Starostwa Grodzkiego zebrano ze zbiorów ulicznych w dn. 5. 11. 34. r. zł 444,25 i w dn. 11. 11. 34. r. zł 263,43 — razem zł 707,68, która to kwota zużyto na oświatę żołnierza.

— Odwołanie „Czarnej kawy” P. B. K. Ze względu na Reunion Towarzystwa w dn. 19 bm. w salach Kasyna Ofic. 62 p. p. — „Czarna kawa”, zapowiedziana na dzień 13 bm. nie odbędzie się.

— Jak zostać członkiem LOPP? Zarząd Obwodu Miejskiego LOPP komunikuje, że każdy chcący zostać członkiem LOPP, może to osiągnąć wpłacając składkę członkowską w wysokości 50 groszy mies. w K. K. O. miasta, ul. Jagiellońska 4. Każdy członek otrzyma bezpłatnie legitymację, upoważniającą do korzystania ze zniżek na linjach lotniczych „Lot”.

Wstępnie do LOPP

— **Wieczornica harcerska.** W marcu b. r. przypada 15-lecie V Bydgoskiej Związkowej Drużyny Harcerskiej im. Zawiszy Czarnego. Dla uczczenia pamiętnej rocznicy, „Piątka” urządziła w poniedziałek, dnia 4 bm. o godz. 17 w auli Państwowego Gimnazjum Klasy cznego wieczornicę harcerską, połączoną z „ogniskiem”, na którą drużny, druhow oraz sympatyków harcerstwa serdecznie zaprasza.

— **Opieka Rodz. przy szk. im. Mickiewicza „A”** urządziła w dn. 5 bm. w sali p. Kowalskiego przy ul. Wrocławskiej tradycyjny „Podkoziółek”. Czysty zysk przeznaczony na akcję dożywiania dzieci szkolnych. Początek o godz. 18.

— **Gdzie się spotkamy na „Podkoziółku”?** Naturalnie u A. Łapy przy Rynku im. Marszałka Piłsudskiego 21, gdzie odbędzie się specjalny wieczorek towarzyski.

W bójkę o jednego papierosa zabili dwóch ludzi

Druga ofiara krwawej rozprawy nożowej braci Wąsów w Nakle zmarła

W piątek ub. tygodnia podaliśmy wiadomość o niesłychanym zajściu ulicznym w Nakle nad Notecią, jakie spowodowali dwaj znani na tamtejszym gruncie nożownicy i niebezpieczni awanturnicy bracia Wąsowie. Jak sobie zapewnie Czytelnicy przypominają, pomiędzy Wąsami a braćmi Pawłowskimi wynikła sprzeczka o papierosa, która następnie przerodziła się w bezprzykładną rozprawę nożową. W toku bójkę użyto również broni palnej.

W numerze sobotnim naszego pisma, wraz z dalszemi szczegółami masakry braci Wąsów donieśliśmy o zgonie pierwszej ofiary awantury, s. p. Franciszka Pawłowskiego, który raniony został przez opryszków siedmioma cięciami noża, a pozatem otrzymał dwa postrzały rewolwerowe. Ub. soboty otrzymaliśmy

Z walnych obrad Koła Przyjaciół 24-tej Drużyny Harcerskiej

W dn. 21 ub. m. odbyło się w Harcówce szkoły im. Piramowicza roczne walne zebranie Koła Przyjaciół Harcerzy 24-tej drużyny. Obradom przewodniczył p. Oczechowski.

Z wyczerpujących sprawozdań zarządu zebrani dowiedzieli się, że praca Koła zapoczątkowana w dość trudnych warunkach, przyniosła jednak pożądane wyniki. Szczegółowe sprawozdanie z działalności drużyny wygłosił drużynowy p. Matuszak.

W wyniku przeprowadzonych wybo-

rów zarząd na rok bieżący ukonstytuował się następująco: pp. Jan Miernik — prezes, Teodziecki — wiceprezes, Kazimierz Raczyński — sekretarz, Teodziecka — zast. sekr., Musielak — skarbnik.

Komisję rewizyjną tworzą pp. Oczechowski, Szwocha, Kwaśniewska i Janeczka.

Troską obecnego zarządu jest umożliwienie wyjazdu kilku chłopców z drużyny na mający odbyć się w Spale w lipcu b. r. zlot harcerski.

„Rodzina Kolejowa” w Bydgoszczy rozszerza ramy swej działalności

„Rodzina Kolejowa”, realizując konsekwentnie zadania określone statutem, przystąpiła ostatnio do zorganizowania tych pracowników, którzy zajmują się pszczołnictwem, sadownictwem i hodowlą w specjalne koła.

Usiłowania Rodziny Kolejowej idą w kierunku podtrzymywania i rozwinięcia istniejących już dziedzin pracy, oraz w kierunku stworzenia nowych placówek gospodarczych. Rodzina Kolejowa stara się przez udzielanie odpowiednich fachowych wskazówek i pomoc w materiałach dać pracownikom jak największe korzyści z ich pracy.

Akcja ta przynosi już dobre wyniki. W pięciu miejscowościach utworzono i zarejestrowano Koła Miłośników Pszczelarstwa, Sadownictwa i Hodowli. Praca nad organizacją podobnych kół w innych miejscowościach jest w pełnym toku. Koła te skupiają będą przeszło 300 pszczelarzy, rozporządzających 2200 ulami, oraz prawie 100 pracowników kolejowych uprawiających z zamiłowaniem hodowlę i sadownictwo. Zorganizowane w Warszawie kursy pszczelarskie wyszkolą odpowiednią ilość fachowców-instruktorów, których zadaniem będzie racjonalne podniesienie produkcji.

Rodzina kolejowa w trosce o należyty rozwój tej akcji będzie wytrwale dążyć do poprawienia sytuacji gospodarczej pracowników kolejowych, którzy własną pracą i wysiłkiem przyczyniają się do powiększenia ogólnego dobrobytu kraju i podniesienia tem swej wartości społecznej kolejarka polskiego.

Kłigawki bydgoskie

A pogadać musimy...

Przyjaciela mego Stasia nikt nie przegada. On ma rację zawsze, on się na wszystkim zna. Próbowaliśmy kilkakrotnie wturczyć skromnie swoje zdanie, jednak przyznać musimy, że mi się to słotnie nie udało. Usłyszałem tylko — „ależ mój kochany!” i Stasio miał znowu rację.

Ta jego „racja” zawsze i we wszystkim zaczęła mnie denerwować. Już chciałem sprowokować nie dyskusję, a kłótnię i przy tej okazji powiedzieć prosto z mostu co o tej racji myślę. Tymczasem wczoraj przyjaciel mój nie tylko zwyciężył, ale usłyszał jeszcze z ust moich — Stasiu, miałeś rację.

A było to w kinie. Śledzimy z całą uwagą toczący się dialóg, gdy tymczasem siedzące za nami dwie panie zupełnie głośno rozprawiały o zmianie służącej.

Stasio był cierpliwym przez 15 minut, a potem z całą słodyczą charakteru zwrócił uwagę: „proszę Pań, mnie to nie obchodzi, że Anusia pali papierosy i przyjmuje w kuchni gości; ja przyszedłem do kina. Mam w domu dość opowiadań żony”.

Stasiu miałeś rację! Może ludzie odzwyczają się od pogawędki w teatrze i kinie podczas przedstawienia, gdy będzie więcej takich odważnych jak Ty. (Kat.)

Na białym czworoboku

Kristal: „Pan bez mieszkania”

Już tych kilka scen, jakie widzieliśmy podczas dźwiękowo-optycznej zapowiedzi tego filmu wróżyło, że „Pan bez mieszkania” należy do obrazów jakie słusznie określa się mianem „szampańskie”. Premiera potwierdziła tylko te przypuszczenia. Trudno wyobrazić sobie obraz bardziej pogodny, rozśpiewany (stworzył go przecież Wiedeń), beztrojski, wesoly. Akcja perli się najprawdziwszym humorem, wywołując kaskady szczerego śmiechu. Za melodje znów wystarczy Wiedeń... Gra zespołu aktorskiego pierwszorzędna pod każdym względem. Kto zresztą nie zna początkowego „ostatniego fiakra” wiedeńskiego Leo Slezaka, który jest osiã zespołu odtwarzającego uciśne perypetje „Pana bez mieszkania”? Reszta gwiazd ekranu — to również nasi dobrzy znajomi z serji wiedeńskich filmów, widzianych i słyszanych w Kristalu.

„Pan bez mieszkania” — to obraz na jaki się z prawdziwą przyjemnością patrzy, a z rozkoszą słucha.

Wisła w Brdyjuściu i pod Fordonem wylała

Jak nas informują z nad Wisły, podobnie jak w latach ubiegłych, i obecnie Wisła wskutek wytworzonego zatoru wylała. Pobliskie osiedla i niżej położone tereny zalewają wody wiślane, których poziom dochodzi już do wysokości Brdy.

Narazie wylew nie przekroczył przewidzianych rozmiarów, wszystkie umocnienia i zabezpieczenia funkcjonują, tak, iż niebezpieczeństwo powodzi dotychczas nie zagraża. Przypuszczalnie wylew tegoroczny nie przekroczy rozmiarów normalnych.

Z działalności Zw. Strzeleckiego w Osowejgórze

W dniu 25 lutego odbyło się zebranie zarządu oddziału Zw. Strzeleckiego w Osowejgórze, pow. bydgoskiego pod przewodnictwem prezesa ob. Szafranca. W zebraniu wzięli udział delegaci sąsiednich pododdziałów ob. ob. Pikoż i Dobrzeńcecki.

W toku obrad ustalono szczegółowy program uroczystości na dzień 19 marca br., poza tem rozważano kwestję budowy boiska sportowego w Osowejgórze, którego brak utrudniał znacznie prace WF miejscowego oddziału. Boisko zostanie urzędzone wyłącznie z pracy rąk dziarskich strzelców, którzy już w najbliższych dniach rozpoczną budowę.

Uwzględniając potrzeby i zamiłowania członków Z. S. zarząd oddziału ustalił kil-

ka zespołów jak cyklistów, strzelecki, piłki nożnej, siatkówki, lekkoatletyczny, kulturalno-oświatowy itd., które niewątpliwie przyczynią się do intensywniejszej, a zarazem bardzo wydajnej pracy na poszczególnych odcinkach.

Zorganizowana i dobrze rozwijająca się sekcja szybowcowa w niezadługim czasie ukończy budowę szybowca. Rozważając tę sprawę zarząd postanowił udzielić materialnego poparcia wykonawcom tak pięknego dzieła.

W końcowych obradach omówiono szereg spraw natury wewnętrznej - organizacyjnej, poczem ob. prezes Szafranc zebranie zamknął.

Niebezpieczny lokator...

Posiadacz realności nr. 106 przy ul. Toruńskiej p. Władysław Kiezbak zgłosił ub. piątku policji, że na własnym swoim podwórzu — ugodzony został dwukrotnie... młotkiem w głowę przez swego lokatora Jana W., który wszczął z nim awanturę. Krewki lokator — nie mając „cięższych” argumentów posłużył się w czasie sporu młotkiem, zadając nim z wielką wprawą na wzór morderczyni Nieszgodzkiej — Ossowskiej dwa do-

brze wymierzone uderzenia w głowę. Poszkodowany na cele i honorze właścicielem domu udał się do lekarza, który urzędowo stwierdził ciężki uraz cielsny. Pod takim zarzutem zasiadzie niebawem w gorącej wodzie kapany lokator na ławie oskarżonych, gdyż wprost od lekarza — p. Kiezbak udał się z obandażowaną głową do komisariatu policji.

3 fałszywe alarmy Straży Pożarnej w przeciągu 3 godzin

Ub. soboty w godzin. pomiędzy 21,15 a 24 — bydgoska Straż Pożarna była aż trzy razy fałszywie alarmowana przez niewykrytych narazie sprawców, którzy w razie wysłędzenia pociągnięci zostaną do odpowiedzialności za niecne wybryki. Straż Pożarna w pierwszym wypadku wyjechała na ul. Szczecińską, w drugim na Hetmańską, a w trzecim na ul. Dworcową, gdzie zbito sy-

gnalizator u wylotu ul. Śniadeckich.

Niejednokrotnie już apelowaliśmy do społeczeństwa, by we własnym dobrze rozumianym interesie współpracowali z władzami bezpieczeństwa w ukróceniu tego rodzaju wybryków, oddając w razie zauważenia sprawców tego rodzaju „żartów” bezwzględnie w ręce policji.

Dnia 2 marca 1935 roku, podczas burzy na morzu, padli ofiarą żywiołu, pełniąc swą służbę na holowniku „Żubr“

ŚP. KAPITAN Ż. M.

GUSTAW ŁAWCEWICZ

ŚP. MASZYNISTA I. KL.

LEON DUDZIŃSKI

ŚP. MARYNARZ

PIOTR BARTOSIEWICZ

ŚP. PALACZ

MICHAŁ BORÓWKA

Zginęli na posterunku okrywając nas żalobą dzielni i oddani pracy marynarze, ludzie o prawych charakterach i o wielkiem umiłowaniu dla swego trudnego zawodu.

Cześć Ich pamięci!

**Rada Nadzorcza, Zarząd i Pracownicy
Spółki Akcyjnej „Żegluga Polska“ w Gdyni**

1903

Z całego kraju

ZACZADZIŁ SIĘ GAZEM.

Tragiczną śmiercią zmarł podczas służby nocnej portjer Warszawskiego Banku Dyskontowego we Lwowie 40-letni Julian Bojko.

Portjer, który chorował na żołądek, gotował zazwyczaj przez całą noc wodę w czajniku na kuchence gazowej. Onegdaj, jak zwykle, Bojko napił się herbaty, a potem najwidoczniej zdrzemnął się. Kurek od kuchenki gazowej nie został jednak szczelnie zakrecony.

Rano portjer nie odezwał się już na odgłos dzwonka i bramy nie otworzył.

W portjerni unosiła się woń gazu, a na krześle siedział portjer martwy.

Bojko osierocił żonę i dwoje dzieci.

48.000 ZŁ W TORBIE ŻEBRAKA.

Do szpitala żydowskiego w Grodnie przywieziono onegdaj 63-letniego żebraka Gerza Jelina. Chorem zajęła się przypadkowo niej. Freydowiczowa, która wyraziła gotowość pokrycia kosztów leczenia w ciągu 10 dni.

Tymczasem jak się okazało, „biedak“ miał w torbie znaczny majątek. Znalaziono bowiem książeczkę banku w Brześciu nad Bugiem na 600 dol., akta na zabezpieczenie hipoteczne na 31.000 zł, 1.300 dolarów w gotówce i kilka tysięcy złotych w walucie polskiej.

Dalsze 750 tysięcy złotych dla powodzian

Jak się dowiadujemy, akcja pomocy powodzianom została w ostatnich dniach zasilona poważną kwotą 750 tys. zł, które przeznaczył Powszechny Zakład Ubezpieczeń Wzajemnych na bezprocentowe długoterminowe pożyczki na odbudowę domów zniszczonych przez powódź.

Renifery fińskie w Poznańskim Ogrodzie Zoologicznym

Do Ogrodu Zoologicznego w Poznaniu przywieziono z Finlandji 6 młodych reniferów (3 rogacze i 3 lanie). Zwierzęta te pozyskano drogą wymiany. Są to pierwsze renifery w polskim ogrodzie zoologicznym.

Razem znajdowało się w torbie żebraka 48.000 zł. Jelin pozostaje narazie na kuracji w szpitalu.

W Grodnie nie ma on krewnych. Dwóch jego synów przebywa w Ameryce.

KRWAWY DRAMAT MIŁOSNY.

Miejscowość Darachów (pow. Trembowla) była widownią krwawego dramatu. O godz. 4 nad ranem dostał się Józef Rogalski z Pantalich do mieszkania swej narzeczonej Ireny Woźny, i do leżącej jeszcze w łóżku Ireny oddał kilka strzałów z rewolweru. Jedną z kul przeszła klatkę piersiową i utkwiała w prawym ramieniu, druga zaś przeszła przez lewą rękę. Bratanica, która spała z Ireną, otrzymała strzał w lewe przedramię.

Po dokonaniu zbrodni Rogalski opuścił mieszkanie i w odległości 400 kroków strzelił sobie w lewą pierś, raniąc się ciężko.

Woźną i Rogalskiego umieszczono w szpitalu w Tarnopolu.

FABRYKA FAŁSZYWYCH MONET.

Policja wykryła w Kielcach fabrykę fałszywych monet 50 i 20-groszowych. Wyrabianiem fałszyfków trudnił się Antoni Tworek, którego aresztowano i przekazano władzom sądowym.

NIEPOPRAWNA PRZEMYTNICZKA.

Straż graniczna przytrzymała we Lwo-

wie poraz drugi b. urzędniczkę kolejową Różę Holz, trudniącą się handlem przemyceniem towarami.

W swoim czasie została ona przyłapana na handlu przemycaną sacharyną, a po wyjściu z więzienia, rozpoczęła trudnić się przemytem wiecznych piór z Bytomia. W czasie rewizji przeprowadzonej w jej mieszkaniu znaleziono 170 wiecznych piór, pochodzących z przemytu.

MAKABRYCZNY POŁÓW.

Makabrycznego połowu, dokonał wieśniak kolonista ze wsi Sady Kierz pod Kaliszem, Augustyn Flieger. Założył on sobie przed laty wzorowe gospodarstwo rybne. Ostatnio otrzymał zamówienie na większą dostawę ryb, udał się więc wraz z sąsiadami do stawu na połów. Gdy wyciągnięto sieci wśród trzepoczących się ryb znaleziono błądzące już w stanie rozkładu zwłoki kobiety. Zawiadomiony o tem posterunek policji wszczął śledztwo i ustalił, że są to zwłoki 42-letniej Marjanny Kołodziejczyk, chorej umysłowo, która prawdopodobnie popełniła samobójstwo, lub też uległa jakiemuś wypadkowi.

WYPADEK W KOPALNI.

W podziemiach kopalni „Maks“ na G. Śląsku lokomotywa kopalniana zmiażdżyła górnika Henryka Petera, który poniósł śmierć na miejscu. Zmarły osierocił żonę i dwoje dzieci.

Groźny wylew Bugu spowodowany przez 5-kilometrowy zator

Wskutek tworzenia się zatoru na rzece Bug w rejonie wsi Klima (pow. Ostrów), napływająca z góry rzeki kra zatarasowała koryto Bugu na przestrzeni 5 km, co spowodowało wylew wody i zatopienie wsi Prostyn.

Stan wody przy moście kolejowym Małkinia — Siedlce — 3 metry 20 cm ponad poziom normalny.

We wsi Prostyn zostało zalanych kilkanaście gospodarstw. 35 rodzin i posterunek

policji państwowej ewakuowano. Dla powodzian zajęto dwa lokale szkolne.

Woda na Bugu stale przybiera i grozi dalszym wylewem. Zator lodowy, z powodu wadliwej budowy wałów, pochodzących z czasów rosyjskich, nie może spłynąć.

Mosty kolejowe narazie nie są zagrożone. Na miejscu czuwa pogotowie ratunkowe i oddział saperów z Jabłonny. Na terenie zagrożonym znajduje się wojewoda lubelski dr. Roźniowski.

Programy radiowe

Wtorek, 5 marca

ROZGŁOSNIŁA WARSZAWSKA

6,30 Pieśń „Kiedy ranne wstają zorze“. 6,33 Pobudka do gimnastyki. 6,39 Gimnastyka. 6,50—7,25 Muzyka z płyt. 7,15 Dz. poranny. 7,45 Program na dz. bież. 7,50 „Wskazówki praktyczne“. 8,00 Audycja dla szkół. 11,57 Sygnał czasu z Warsz. Obserw. Astron. 12,00 Hejnał z Krakowa. 12,03 Wiadom. meteorologiczne. 12,05 Fantazje i arje operowe na płytach. 13,00 Zespół salonowy St. Bodeńskiego. 13,45 „Z rynku pracy“. 13,50 Wiadom. o eksporcje polsk. 13,55 Przewidywania. 14,45 Reportaż muzyczny ze Lwowa. 18,30 „Listy od dzieci“ (młodszych) omówi p. W. Tatarski. 18,45 Pieśń w wyk. A. Wrońskiego. Przy fortep. prof. L. Ursteina. 17,00 „Skrzynka P. K. O.“. 17,15 Koncert z Poznania. 17,50 „O włościach i zbractwie dzieci“, wył. W. Woytowicz-Grabieńskiego. 18,00 Muzyka salonowa w wyk. ork. M. Webers (płyty). 18,15 Fragment teatralny. 18,30 Koncert reklamowy. 18,45 Koncert chóru męsk. „Pobudka“ pod dyr. T. Czudowskiego z udz. Edw. Bendera (bas). Przy fortep. prof. L. Ursteina. 19,07 Program na dz. nast. 19,15 Wiadomości rolnicze. 19,30 Wład sport. ogólnopolskie. 19,35 Krótki recital szarypcowy w wyk. J. Hilla. Przy fortepianie prof. L. Ursteina. 19,50 Feljton aktualny. 20,00 Wesola audycja muzyczna ze Lwowa. 20,45 Dziennik wiecz. 20,55 „Jak pracujemy i żyjemy w Polsce“. 21,00 „Kłocki“, karnawał chiopski T. Sygietalskiego. Wyk.: ork. P. R. pod dyr. kompozytora, M. Zabczyńska, A. Szlemińska, A. Bogucki i St. Beiski. 20,00 Muzyka taneczna. Ork. Fr. Witkowskiego. 22,30 Biuro Studjów rozmawia ze słuchaczami P. R. 22,45 Muzyka taneczna (ork.). 23,00 Wiadom. meteorolog. dla komunikacji lotniczej. 23,05—24,00 Muzyka taneczna. Ork. Fr. Witkowskiego.

ROZGŁOSNIŁA TORUŃSKA

6,30 Transm. z Warszawy. 7,45 Zapowiedź programu. 7,50 Wskazówki praktyczne. 8,00 Transm. z Warszawy i z Krakowa. 13,55 Przewidywania. 15,45—18,00 Transm. ze Lwowa. Z Przewidywania. 18,00 Piosenki w wykonaniu J. Schmidta (płyty). 1) Tiritomba. 2) Lisetta z f-mu „Do Ciebie należy świat“. 3) Leoncavallo: Matinata. 4) L. Gordiniani: Barcarola Neapolitana. 18,15 Recytacje prozy — „Rzucewskie ilpy“ — fragment z „Z wybrzeża i o wybrzeżu“ B. Chrzanowskiego. Z cyklu „Teksty o Pomorzu i autorach pomorskich“, 18,30 Koncert reklamowy. 18,45 Transm. z Warszawy. 19,07 Program na dz. nast. 19,15 Skrzynka roln. omówi inż. A. Miksiewicz. 19,25 Wład sport. z Pomorza. 19,30—23,05. Transm. z Warszawy i ze Lwowa.

ZAGRANICA

17,30 Bratislava. Pieśni ludowe. 17,30 Moskwa (WCSPS). Koncert symfoniczny. 17,45 Koelnigwusterhausen. Królewskie trio belgijskie. 17,50 Praga. Trio—Sonata. Bendy. 17,50 Monachjum. Pieśni wiedeńskie. 18,30 Moskwa (Kom.) Koncert wieczorny. 18,30 Sztutgart. Aud. Karnawał. 19,00 Hamburg. Wesoly koncert karnawałowy. 19,00 Koelnigwusterhausen. Wieczór wycieczkowy. 19,13 Wiedeń. Muzyka lekka. 19,30 Bratislava. Pieśni ukraińskie. 19,30 Kanas. Wesoly wieczór. 20,00 Leningrad. Utwory Czajkowskiego. 20,00 Eottens. „Wesola wdówka“ — operetka Lehara. 21,10 Lipsk. Wieczór karnawałowy. 20,10 Kolonia. Pożegnanie karnawału. 20,30 Wiedeń. Eiffla. Wieczór karnawałowy. 20,45 Mediolan. „Addio Giovinetta“ — operetka Pietriego. 21,00 Monachjum. Muzyka lekka. 21,00 Budapeszt. „Karnawał w Budapeszcie“. 21,20 Kopenhaga. Pieśni Greca. 21,30 Paris P. T. T. Karnawał europejski. 22,00 Stockholm. Muzyka lekka. 22,05 Poste Parisien. Festiwal Bahna. 22,10 Wiedeń. „To wszystko już było“ — radiopotpouri. 22,20 Lipsk. Wesola rozmańcość. 22,20 Monachjum. „Pożegnanie karnawału“. 22,35 Bukareszt. Koncert nočný. 22,35 Królewskie. Zarty muzyczne. 23,00 Kopenhaga. Muzyka tan. 23,15 Londyn Nat. Muzyka lekka. 23,20 Luksemburg. Muzyka tan. 24,00 Sztutgart. Koncert nočný. 24,00 Regional. Muzyka tan. 6,30 Wiedeń. Utwory J. S. Bacha.

Z dniem 4 marca r.b. począwszy, odbierać będziemy w poniedziałki, środy i piątki od godziny 8-mej do 11-tej **świeże, zdrowe, naturalnej czystości (nie myte) JAJA KURZE** po najwyższych cenach dziennych za gotówkę **STANDARD BACON** Sp. z o. p. SWIECIE n/W. Dział Eksportu Jaj Kurzych 1872

ZAPASY

Dziś, Poniedziałek godz. 8³⁰ wiecz. W hali Targów Gdańskich **Początek Wielkich Międzynarodowych Walk Zapasniczych o Nagrodę Narodów.** 1864 Z udziałem 25 zapasników światowej sławy.

sekretarka dominialna

Wymagany język polsko-niemiecki oraz pisanie na maszynie. Skromne warunki. Zyciorys, świadectwa szkół handl. i posad. Wymagana fotografia. Zgłoszenia: Dom. Obozín, p. Skarszewy. 1883

TORUŃ

Sypialnię

nową, dębową, nowoczesną, wewnątrz mahoniową, 550 zł, sprzedam. Stolarnia, ul. Międzymurze 9/11, róg Prostej, naprzeciw straży ogniowej. Toruń. 1876

4-ro

pokoje mieszkanie komfortowe, z ogrodem z przynależnościami do wynajęcia od 15 marca przy ul. Toruń Legionów 27. dyr. Targowski Sem. męskie tel. 1945 1842

Praktykant

potrzebny. Zgłoszenia drukarnia „Dzwignia”, Gdynia, Abrahama 8. 1859

Sledzie

szk.	za 1 ka	zł
szkockie male tuste	6	17
Jarmouth Matties male	7	15
Jarmouth Matties duze	8	18
Large Spent	10	11
Crown Matties	10	11
Crown Medium	18	8

małasy, sproty, sledzie wędzone poleca

Jan Gerszewski Tel. 1684. Toruń Prosta 10.

Dla piwoszy!

duża 1/4 ltr. bomba „OKOCIMA” 0,60. HUNGARJA, Toruń, ul. Prosta 19. 1998

Reklamowo!

Sprzedajemy tanio kuchnie od 80.- zł. sypialnie „280.-” jadalnie „480.-” Skład Mebli Toruń, Prosta 5. 547

Dyplomy

adresy holdownicze, dla związków i towarzystw, wykonuje artystycznie **STUDIO „GRYF”** Toruń, ul. Mostowa 21, m. 4. 1877

Gospodyni

energiczna, dzielna w swoim zawodzie, potrzebna do restauracji od zaraz lub 15. Referencje, odpisy świadectw skierować do Admin. „Dnia Pom.” Toruń, pod „Gospośnia”. 1894

PARCELE

budowane tanio sprzedamy przy ul. Nakielskiej i Bronikowskiego. **POZWOLENIE NA PARTEROWE BUDOWLE.** Fabryka Traków i Maszyn Sp. Akc. dawn. C. Blomwe i Syn 1857 Bydgoszcz, Nakielska 53.

235/35.

PRZETARG PRZYMUSOWY.

Dnia 5 marca 1935 r. o godz. 11 przedpoł. sprzedawane będą przy ul. Most Pauliński 4, II p. za gotówkę: 1 biurko, szafy do rzeczy, leżankę, kanapę, fotel, łóżka, stół rozciągany, 6 krzesel skórą obitych, firany i inne przedmioty. (—) Bernard Linde, komornik Sądu Grodzkiego.

Firma

L. Słowiński Toruń, Sw. Ducha 8, przy Bramie Klasztornej poleca **trumny** po niskich cenach. 1893

Goniec

starszy z polskim i niemieckim językiem potrzebny. Prisch, Toruń, Przedzamcze 12, I. p. 1895

Zgubione

dokumenty Alojzy Libera, Katarzyna Libera, nieważnym. Znalazcę proszę o zwrot. 1891

Niemieckiej

literatury, gramat., konwers. uczy profesora Węglarzowa. Zgłoszenia: Toruń, Bydgoska 78, m. 3. 1873

BYDGOSZCZ

Jutro we wtorek dnia 5 marca br. na zakończenie karnawału urządzą **„Podkoziółek”** na który Szan. Bywalców, Znajomych oraz Sympatyków uprzejmie zapraszam O godzinie 12-tej **Śledzi!**

ALEKSY ŁAPA

Restauracja i Winiarnia Bydgoszcz, Stary Rynek 21.

Pralinki pomarańczowe

12,5 dkg, 40 gr. dziennie świeże do nabycia w naszych filjach **„LUKULLUS”** Fabr. cukr. czekol. i kakao BYDGOSZCZ Poznańska 16. Tel. 1670/71 1569

Pokoje

niekrepujące na 2 i 1 osobę. Bydgoszcz, Krasieński go 4. m. 2. 1890

Polskie Zjednoczenie Rybaków Morskich

w GDYNI

Port Rybacki — telef. 1383

oferuje:

szproty świeże
dorsze
dorsze świeże bez głów i wnętrzości
dorsze mrożone
po cenach najniższych.

GRUDZIĄDZ

Największy wybór

Najniższe ceny.

Zyrandole Lampki nocne Lampki biurkowe Żelazka do prasowania Czajniki elektryczne Zakłady Elekrotechniczne

F. MACIEJEWSKI

Grudziądz, ul. Mickiewicza 12 telefon 1816. 895a

Marmur i cement

na posadzki, nagrobki i pomniki 1513 **Stanek i SKA** Grudziądz, Młyńska 16. tel. 1211.

Brunon Żubka

handel skór Dostawca najtańszy, to pewne jak mur. Grudziądz, Pańska 3, tel. 19-00 1444

Skóry

podszewowe wierzchnie blankowe surowcowe pantoflarskie oraz wszelkie przybory szewskie, rymarskie i tapicerskie poleca po cenach najniższych 1445

Brunon Żubka

Grudziądz, ul. Pańska 3 MURT. Telefon 19-18, DETAL.

Meble

w wielkim wyborze i w solidnym wykonaniu po cenach fabrycznych poleca 1817

Otto Kahrau GRUDZIĄDZ

Tel. 1602. Sienkiewicza 16.

GDYNIA

Sprzedam

po cenie przystępnej komode 3 szkl. w dobrym stanie, szafę biblioteczną oszkloną orzechową. Informacje Adm. „Gazety Morskiej”. Gdynia „Okazja” 1903

Panienka

z ukończoną Szkołą Handlową, znająca stenografię i pisze na maszynie, poszukuje posady. Łask. zgł. do „Gazety Morskiej”, Gdynia, pod 2306 1904

Kancelarję

moją przeniosłem do willi „Arkonie” ul. 30 Stycznia nr. 29. Dr. Kaznowski adwokat. 1905

Zgubiony

dowód osobisty, papiery wojskowe i legitymację Politechniki gdańskiej na nazwisko Stachulski Władysław unieważnia się. 1906

„UNIA“ dawniej Ventzki

przyjmie **3-ch praktykantów fabrycznych**

Pierwszeństwo dla absolwentów Szkoły Budowy Maszyn. Tylko pisemne oferty z świadectwami nadsyłać do Sekretariatu „UNJI”. 1770

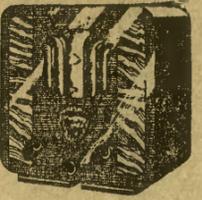
ZARZĄD MIEJSKI MIASTA KOŚCIERZYN ogłasza **przetarg publiczny**

na sprzedaż urządzeń kompletnej centrali elektrycznej prądu stałego 2x220 Volt składającej się:

- z 1 motorem Diesla, zapęd ropy, fabr. Stocznia Gdańska, rok budowy 1925, 250 obr./min., 60 KM, z kopresorem,
  - 1 motor Diesla, zapęd ropy, fabr. Stocznia Gdańska, rok budowy 1925, 250 obr./min., 60 KM z kompresorem,
  - 1 dynamo-maszyna, fabr. Bergmann w Berlinie, rok budowy 1925, 2x240 Volt, 40 KM,
  - 1 dynamo-maszyna, fabr. Bergmann w Berlinie, rok budowy 1925, 2x240 Volt, 80 KM,
  - 1 kompletna tablica rozdzielcza, cztery pola marmurowe, na 6 torów,
  - 1 zbiornik na ropę, czworokątny o pojemności 16.000 kg,
  - około 350 sztuk liczników amperowych 220 Volt, prąd stały, fabrykatu Bergmann, Siemens i A. E. G. z cechą legalizacyjną 1933 i 1934 r.
- Powyższe urządzenie stanowi wartość około 20.000 zł. Otwarcie ofert nastąpi w dniu 13 marca 1935 r. o godz. 12-tej w Magistracie. Informacje zaciągnąć można w elektrowni miejskiej. Zarząd Miejski miasta Kościerzyny.

Ostatnie słowo techniki

Phillips 33A i Philips „Junior” **Trojka Philipsa „Junior”** tylko nieco droższa od najtańszych Cena za gotówkę zł 225.— Na raty zł 255.— Wpłata zł 55.— reszta na 10 rat miesięcznych po zł. 20.

Nabyć możesz w firmie: **B. WOJEWSKI, WEJHEROWO, ul. Sobieskiego 2 GDYNIA, ul. Starowiejska 26.** 1698

Obwieszczenie.

Niniejszem podaje się do publicznej wiadomości, że w myśl § 15 ustęp 4 rozp. Min. Opieki Społecznej z dnia 9 grudnia 1932 r., „o dozorcach nad mlekiem i jego przetworami” (Dz. U. R. P. Nr. 19/33 poz. 128) w sklepach spożywczych (kolonialnych) powinno być przeznaczone dla mleka i jego przetworów oddzielne miejsce zdala od innych produktów spożywczych, zaś mleko może być sprzedawane tylko w naczyniach zamkniętych (butelki z kapslami itp. oraz z adresem wytwórcy). Grudziądz, dnia 2 marca 1935 r.

Za Prezydenta miasta: (—) Dr. Smigielski, Lekarz Miejski.

PRZETARG.

Dnia 9 marca 1935 r. o godz. 10 w koszarach 2 Batalionu Strzelców w Tczewie, odbędzie się przetarg ustny na dzierżawę łąk położonych na terenach wojskowych.

Komendant Garnizonu: (—) Kruk-Smigła, ppłk. dypl. Zlecenie Nr. 115/IX.

6. E. 281/34. 1885

WYROK

W Imieniu Rzeczypospolitej Polskiej. Dnia 30 stycznia 1935 r. Sąd Grodzki w Brodnicy w osobie jako sędziego asesora sądowego Bogdana Czajkowskiego w obecności protokółanta aplikanta sądowego Stefana Malickiego, po przeprowadzonej w dniu 28 stycznia 1935 r. rozprawie ustnej w sprawie zapobiegania skutkom trudności płatniczych w rolnictwie, Józefa Stencla, właściciela majątku Szramowo zapisanego w księdze wieczystej przy Sądzie Grodzkim w Brodnicy karta 1 zamieszkałemu w Szramowie pow. Brodnica:

I. Udziela się dłużnikowi i wnioskodawcy Józefowi Stencłowi odroczenia wyplat na czas do 1-go listopada 1935 r. z tem, że odroczenie to nie odnosi się do długów przewidzianych w art. 17 Rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 23. 8. 1932 (Dz. U. R. P. Nr. 72, poz. 852).

II. Zarządcą sądowym mianuje się Głowackiego Józefa, inżyniera z Torunia. Sąd Grodzki. Zlecenie Nr. 148/GR.

6. E. 404/34. 1888

Wyznacza się termin rozpoznawczy wniosku Romana Apanowicza z Niewierza pow. Brodnica, właściciela nieruchomości Niewierza wykaz L. 11 tom I. o odroczeniu wyplat na dzień 11 marca 1935 r. godz. 11 w Sądzie Grodzkim w Brodnicy pokój 51. Na rozprawie mogą przybyć celem udzielenia Sądowi wyjaśnień wierzyciele osobiście lub przysłać zastępcę prawnego. Brodnica, dnia 23 lutego 1935 r. Sąd Grodzki. Zlecenie Nr. 149/GR.

— Dlaczego nie zamiatacie alejki? — Czekam, żeby opadł ostatni liść, nie będę wszak po niego wracał.

OGŁOSZENIA:

wiersz milimetry na stronie 7-lamowej	0.20 zł
w tekście na pierwszej stronie	1.00 zł
w tekście na drugiej i trzeciej stronie	0.80 zł
w tekście na dalszych stronach	0.50 zł
Drobne za słowo 15 gr. Pierwsze słowo i wyrazy tłustym drukiem liczymy podwójnie.	
Za ogłoszenia sądowe i urzędowe w drobnym składzie 25% drożej.	
Dla poszukujących pracy i nekrologi 25% niższe.	
Komunikaty 50 gr za wiersz.	
Za ogłoszenia skomplikowane i z zastrzeż. miejsca 20% nadwyżki.	
W Gdańsku za wiersz milim. na stronie 7-lamowej	15 fen.
4-lamowej	50 fen.
„ „ „ drobne za słowo 5 fen. — tytułowe	10 fen.

ABONAMENT MIESIĘCZNY WYNOŚI:

W ekspedycji miejscowych agencji	2.50 zł
Z odnośnikiem do domu	2.20 zł
Przez pocztę z odnośnikiem do domu	2.80 zł
Pod opaską	4.50 zł
W Gdańsku przez pocztę	2.32 gd; przez gońca
z odbieraniem w administracji wprost	2.00 gd
Zagranicą	4.00 gd
W razie wypadków spowodowanych słą wyższą (np. przeszkody w zakładzie, strajki) Administracja nie odpowiada za niedostarczenie pisma.	

Redaktor odpowiedzialny: Witold Meśnicki, Toruń, ul. Moniuszki 25, m. 1.

U W A G I: Ogłoszenia drobne przyjmujemy wyłącznie za gotówkę. Najmniejsze ogłoszenie drobne liczymy za 10 słów. Ogłoszenia drobne przyjmujemy jedynie do 50 słów, powyżej — liczymy według rozmiaru. Zastrzeżeń miejsca dla ogłoszeń drobnych nie przyjmujemy, dla innych tylko wówczas, gdy za takie zastrzeżenie zostanie zapłacona przewidziana w cenniku 20% nadwyżka. Omyłki, które zasadniczo nie zmieniają treści ogłoszenia, nie upoważniają do żądania zwrotu gotówki, ani też nie zobowiązują Administracji do bezpłatnego powtórzenia ogłoszenia. Uzasadnione reklamacje będą uwzględniane o ile zostaną wniesione do dni 8-miu od daty ukazania się ogłoszenia, lub od daty otrzymania rachunku. Przy sądowym śledztwie należność rabat upada. Za terminowy druk i przepisanie miejsce ogłoszenia Administracja nie odpowiada.

Redaktor odpowiedzialny za sprawę W. M. Gdańska: Wilhelm Grimsman, Gdańsk, Kasubischer Markt 21, I. p. — Redaktor odpowiedzialny na Bydgoszcz: Wacław Górnicki, Bydgoszcz, ul. Marsz. Focha 12. — Redaktor odpowiedzialny na Gdynię: Józef Dobrostański, Gdynia, Szkolna. — Redaktor odpowiedzialny na Grudziądz: Wacław Gańca, Grudziądz, ul. Sienkiewicza 90. — Redaktor odpowiedzialny na Tczew: Lubomski Wacław, Tczew, ul. Kościuszki 1. Wydawca: Pomorska Spółdzielnia Wydawnicza w Toruniu. Z ogłoszenia odpowiada Administracja. Członkami Pomorskiej Drukarni Rolniczej S. A. w Toruniu.